

מזרח חדש (אוי קלט)
 עתון יומי בלתי מפלגתי - שבתון התנועה
 העורך: ד"ר א. מורפון אהרןאי: דוד שן
 המו"ל: מורח חדש בע"מ, ת"א רח 1111
 כלל עיתונאים
 זיוה נאד
 פוסטמסטרו Dr. MARTON ERNO.
 A szerkesztésért és kiadásért felelős:
 SCHON DESSO. - Klado: Mizrach
 Chadas Ltd., Tel-Aviv, Rechov Hanegev
 (volt Schlesinger) 11. sz. Telefon: 31677.

UJ KELET

העיתון היומיומי

Ujabb izraeli hajórakomány indult el Szeze felé

Az eddigi elkobzások ellenére Izrael nem mond le a csatorna használatához való jogáról

Jeruzsálem (Az Uj Kelet tudósítójától). — Megbizható politikai körökben úgy tudják, hogy tegnap újabb izraeli áruakományt szállító idegen hajó indult útnak Haifáról a Szezei-csatornán keresztül a Távolkeletre. Ez a hír igazolni látszik azt a feltevést, hogy Izrael a szuezi zárlat felújítása ellenére is folytatja az áruszállítást. Politikai körök a napokban ugyanis úgy határoztak, hogy a libériai és a nyugat-német hajó rakományának elkobzása ellenére folytatni kell az áruszállítási kísérleteket Port Szaidon keresztül. A közeljövőben ugyanis Izrael újabb lépést szándékszik fogantatni az egyiptomi hatóságok önkényes eljárása ellen és ekkor további „érvei lesznek”, ha az egyiptomiak a most elindított rakományt is elkobozzák.

Ezzel kapcsolatban fővárosi körökben rámutatnak arra, hogy a szuezi zárlat felújítása nyomán számos külföldi hajóutasítás nem vállalta az izraeli rakományt a Távolkeletre való szállítását, míg más társaságok az eddig érvényben volt fél százalékról tegnap 3 százalékra emelték a biztosítási díjakat.

Irak kilépett a bagdadi szövetségből

Keddre összehívták az Arab Liga politikai bizottságát a Nasszer és Kaszem közötti közvetítésre

Bagdad (Reuter, UPI, IM, IFP). Abdul Karim Kaszem tábornok, Irak miniszterelnöke tegnap bejelentette, hogy Irak azonnali hatállyal kilépett a bagdadi szövetségből. „Ezzel Irak teljesen önálló és független állammá vált és felszabadult az imperializmus utolsó maradványaitól is” — mondotta a miniszterelnök első sajtókonferenciáján, amelyet a moszuli lázadás óta tartott.

„Irak minden országgal és főleg szomszédaival szemben a barátság, egyenlőség és a kölcsönös haszon alapjára fogja fektetni kapcsolatát”

Minden várakozással ellentétben, Kaszem tábornok tartózkodott Nasszer és az EAK bírálattól, sőt felszólította az iraki lapok szerkesztőit, hogy szüntessék be a Nasszer elleni támadásokat és minden igyekezetükkel az Irak és szomszédaikkal közti jó viszony fejlesztésére törekedjenek. A miniszterelnök rosszalva idézte a tegnap reggeli bagdadi lapokat, amelyek Nasszert az amerikai imperializmus kiszolgálójának nevezték.

A moszuli lázadásról szólva, Kaszem azt mondta, hogy arra jöelre figyelmeztette a kormány tagjait és megnyugtatta őket, hogy nem kell aggodni. Kaszem sajnálkozását fejezte ki a négy bagdadi nacionalista (Nasszer-barát) lap ellen elkövetett támadások miatt, amelyeket a moszuli lázadás után hajtottak végre. „A törvényekre kellett volna bízni a lapokkal szembeni eljárás” — mondta és kárterítést ígért a lapok tulajdonosainak.

A tábornok végül kijelentette, hogy három éven belül Irak lesz a legerősebb állam a Közelkeleten.

Az amerikai Newsweek hetilap londoni diplomáciai hírforrásokra hivatkozva azt jósolja, hogy a Nasszer-barát elemek a legközelebbi hetekben újabb kísérletet fognak tenni Kaszem kormányának megbuktatására. Nyugati megfigyelők attól tartanak, hogy Kaszem a szovjet hadsereg segítségét fogja kérni. Az ilyen lépés indokolásaként Kaszem valószínűleg arra fog hivatkozni, hogy Libanon a múlt év nyarán az amerikai hadseregét hívta segítségül Nasszer ellen.

Előzőleg a New York Times azt jelentette, hogy Macmillan angol miniszterelnök Washingtonban közölte Eisenhower elnökkel, hogy Anglia hajlandó tegyvert szállítani Iráknak, nehogy Kaszem tábornok teljesen függő helyzetbe kerüljön a Szovjetunióval szemben. — Eisenhower elnök állítólag jóváhagyta ezt a tervet, de nem közölte, hogy Amerika is hajlandó lenne hasonló lépésre. Az amerikai lap szerint ez a határozat arra vall, hogy a két kormányfő hajlandó hinni Kaszem szemlézettségű nyilatkozatainak, bár a jelek a kommunista

erősből befolyására vallanak.

Kairo (Reuter, IFP). — Az Arab Liga tanácsa tegnap elhatározta, hogy a politikai bizottság a jövő kedden a külügyminiszterek részvételével összeül az Egyesült Arab Köztársaság és Irak közötti viszály elsimítása céljából. Hír szerint a szudáni kormány kérte fel a Ligát a közvetítésre és javaslatát tegnap egyhangulag megszavazták — miután az EAK és Irak delegátusának nem engedték meg, hogy résztvegyenek a szavazásban.

Kairóban kedvezően fogadták a Liga közvetítését, mert Abdul Nasszer meg van győződve róla, hogy a tagok többsége őt fogja támogatni a viszályban.

Kairo (UPI). Abdul Chal-lek Chaszuna, az Arab Liga főtitkára tegnap sajtónyilatkozatában azt állította, hogy „a Szovjetunió megbűnteti az Egyesült Arab Köztársaságot azért, hogy zsidó kivándorlókat küld a cionista államba.” A főtitkár állítása szerint a szovjetkormány előzőleg kifejezett ígéretet tett a Ligának, hogy nem fogja megengedni zsidó kivándorlást Izraelbe és egyben leszögezte, hogy a romániai alijja keretei korlátozottak és az eszupán „emberbaráti szempontokból indokolt esetekre” vonatkoznak.

Ezen ígéretnek ellenére azt halljuk, hogy Ben Gurion ebben az évben 100 ezer új olé befogadását tervezi és tudjuk, hogy Bécsben és Olaszországban befogadó táborokat állítottak fel az olé számára — folytatta Chaszuna. — Így tehát kénytelenek vagyunk feltételezni, hogy erre vonatkozólag meg-

Mai számunk
8 oldal
 Regényfolytatás
 Keresztretjvény

Az Arab Liga főtitkára a romániai alijja folytatásával számol

Szöszegéssel és bosszúállással vádolja a Szovjetuniót

Kairo (UPI). Abdul Chal-lek Chaszuna, az Arab Liga főtitkára tegnap sajtónyilatkozatában azt állította, hogy „a Szovjetunió megbűnteti az Egyesült Arab Köztársaságot azért, hogy zsidó kivándorlókat küld a cionista államba.” A főtitkár állítása szerint a szovjetkormány előzőleg kifejezett ígéretet tett a Ligának, hogy nem fogja megengedni zsidó kivándorlást Izraelbe és egyben leszögezte, hogy a romániai alijja keretei korlátozottak és az eszupán „emberbaráti szempontokból indokolt esetekre” vonatkoznak.

Ezen ígéretnek ellenére azt halljuk, hogy Ben Gurion ebben az évben 100 ezer új olé befogadását tervezi és tudjuk, hogy Bécsben és Olaszországban befogadó táborokat állítottak fel az olé számára — folytatta Chaszuna. — Így tehát kénytelenek vagyunk feltételezni, hogy erre vonatkozólag meg-

határozott tervek állanak fenn. Az oroszok hiába mondják, hogy nem engedik meg a kivándorlást Izraelbe, nem hiszünk nekik, mert semmi sem akadályozza az orosz zsidókat abban, hogy Románián keresztül jussanak el Izraelbe.

Chaszuna szerint az arabok meg vannak győződve róla, hogy Nikita Chruscsev a Románián keresztül jövő zsidó bevándorlást hullám útján akar fellépni Abdul Nasszer elnök ellen antikommunista intézkedések miatt. Az arabok feltételezik, hogy további megtorló intézkedések is várhatók, miután Nasszer legutóbb élesen támadta a kommunista által támogatott iraki kormányt.

Chaszuna a megszokott sablonos kijelentéssel zárta le nyilatkozatát, hogy az arab-izraeli viszály csak úgy oldható meg, ha Izraeli viszályozzák az egymillió arab menekültet.

A HADSEREGNEK JÓ ÁLLAMPOLGÁROKKA KELL NEVELNIE A KATONÁKAT

Laszkov tábornok beszéde az új tisztek avatásán

Az ország egyik katonai kiképzőtáborában tegnap tartották a többnapos tisztitanfolyam végzettjeinek avatását. Az ünnepségen megjelent Chajim Laszkov tábornok vezérkari főnök és számos meghívott.

A vezérkari főnök az új tisztekhez intézett beszédeben kiemelte, hogy a tiszt egyik legfontosabb feladata magas morált teremteni alantasi között és jó állampolgárokka nevelni őket, mert csak jó állampolgár lehet jó katoná. „A tiszt egyik legfontosabb feladata — mondotta — megfelelően kiképezni alárendeltjeit, hogy a

legnehezebb körülmények között is kezelni tudják fegyvereiket. A ti feladatotok lesz gondoskodni a katonák kiképzéséről és megfelelő morál kialakításáról, mert ennélkül jólliképzett katonák elképzelhetetlen. A hadsereg mintegy „előcsarnokul” szolgál a hoinsp polgárai számára. A hadseregnek tehát ügyelnie kell arra, hogy jó állampolgárokka nevelje katonáit” — mondotta a vezérkari főnök.

A tiszti-kurzus kitűnően végzett növendékei a következők voltak: Miká Majmon, Barabán Aharon, Hárar Uri és Softim Gideon.

HOLNAP ESTE ÉRKEZIK Elizabeth belga anyakirálynő

Holnap, csütörtökön érkezik Izraelbe az EL-AL külön repülőgépén Elizabeth belga anyakirályné. A Britannia-típusú gép, amely a belga és izraeli színeket fogja ez alkalommal viselni, a belga időszámítás szerint délelőtt 11 órakor indul a brüsszeli repülőtérrel és izraeli időszámítás szerint este fél hétkor érkezik meg Luddra.

A gép a repülőtér főépülete előtt száll le és elsőnek a királyné lép ki belőle. Kíséretében lesz a főudvarmester, az első udvarhölgy,

magántitkára, valamint Gideon Ráfél, Izrael belgiumi nagykövete és felesége. A királyné két komornája a gépen marad mindaddig, amíg a többi utas leszáll és ügyelni fog a királyné és kísérete poggyásának elszállítására.

A királyné és kísérete a gép első osztályán, külön kabinban utazik. A királyi fiúket ebből az alkalomból különválasztották a gépi többi részétől.

A gépet P. Jones, az EL-AL pilótakapitánya vezeti.

EGYSZERRE NÉGY UTASSZÁLLÍTÓ HAJÓ FUTOTT BE HAIFARA PURIMKOR

Haifa (Az Uj Kelet tudósítójától). — Olék turisták és visszatérő utasok száma lepteék el tegnap a haifai kikötőt, ahová az elmúlt huszonnégy órában négy személyszállító hajó futott be. Kora reggel a 26 ezer tonnás Olympia görög luxus gőzös 600 turistát és utast tett partra és a hajó, amely az Egyesült Államok és a Földközi-tengeri kikötő között közlekedik, az év folyamán még kétszer fog ellátogatni Haifára, ami bizonyos konkurrenciát jelent az amerikai vonalon eddig monopóliumot élvező CIM társaságnak.

Az Olympia egyik utasa, Carl Izov 74 éves amerikai zsidó, néhány órával a hajó megérkezése előtt szívinfarktushoz halt kabinjában.

Délelőtt az Enotria olasz hajó mintegy száz utast és 45 romániai olé hozott. — Nyolevan északafrikai bevándorlót és a romániai alijja Nyugat-Európában

maradt utolsó transzportjának (közel 300 olé) érkezését tegnap a késő éjszakai órákra jelezték.

A Clon hajó, amely tegnap délelőtt fél 11 órakor vetett horgonyt az Olympia mellett, 300 turistát és utast hozott Amerikából.

Macmillan atommentes zónát javasol egész Németországban

Washington (UPI, Reuter, IFP). Harold Macmillan angol miniszterelnök és Selwyn Lloyd külügyminiszter tegnap derüláton indultak haza washingtoni tárgyalásaikról. Ugyanakkor az amerikai külügyminisztérium köréi arra figyelmeztettek, hogy az angolok mesterkélt optimizmusa, amellyel Macmillan látogatásának sikerét akarják alátámasztani, nem egészen indokolt és még távolról sincsen biztosítva a csúcskonferencia megtartása. A vonal másik végén Nikita Chruscsev szócsöve, a Tass sajtóiroda azzal vádolta Amerikát, hogy csak „szükséges rossznak” tekinti a Szovjetunióval való tárgyalást, nem pedig az európai kérdések rendezésére szolgáló hatékony módszernek.

— A berlini válság első fázisa végéhez közeledik és most a következő fázis kezdete előtt állunk — mondta elutaszásokor Macmillan a washingtoni repülőtéren. — A közeli hónapokban súlyos megpróbáltatások előtt fog állni a nyugati világ. Mig egyrészt észszerű magatartást kell tanúsítanunk a Szovjetunióval szemben, másrészt erőlyesen fel kell lépünk jogaink és pozícióink védelmére.”

A United Press sajtóiroda washingtoni tudósítója szerint a nyugati hatalmak vol-

taképpen lemondtak arról, hogy a közeljövőben létrehozzák Németország egyesítését. A hivatalos nyilatkozatokban ezt ugyan továbbra is követelik, de az a tény, hogy más kérdéseket is akarnak tűzni a külügyminiszteri konferencia napirendjére, azt bizonyítja, hogy a német egység kérdése háttérbe szorult.

Macmillan azt javasolta Eisenhower elnöknek, hogy esetleg rendszeresítsék a csúcskonferenciákat és minden hat hónapban, vagy legalább egyszer évente találkozzanak a nagyhatalmak vezetői. Eisenhower minden lelkesedés nélkül fogadta ezt a javaslatot, de megígérte, hogy megfontolás tárgyává teszi.

Közben Bonnban az a hír terjedt el, hogy Macmillan azt ajánlotta Eisenhowernek, ne szállítsanak atomfegyvereket Nyugat-Németország hadseregének. A bonni kormány londoni nagykövete útján már felvilágosításokat kért Macmillan terveiről, miután a német lapok úgy értesültek, hogy Macmillan a német csapatok atomfegyverkezésére vonatkozó terveket beszüntetését és a nyugati csapatok egy részének kivonását javasolta Németországból. Ennek ellenében a Szovjetuniótól is megkö-

vetelik, hogy csökkentse csapatainak létszámát Kelet-Európában és ne szállítson atomfegyvert Kelet-Németországnak.

A nyugati hatalmak és Németország megbízottai tegnap Párisban végleg megbeszéltek a Szovjetunióhoz intézendő jegyzékeket, amelyek még e héten adnak át Moszkvában. A négy jegyzék nagyjából egyhangú szövegű lesz és azt javasolja, hogy a külügyminiszterek konferenciája május 11-én üljön össze Genfben és ha ez eredményes lesz, úgy nyáron tartásuk meg a csúcskonferenciát. Ezzel kapcsolatban jelentik, hogy a csúcskonferenciát Eisenhower va lamilyen elszigetelt helyen akarja megtartani, ahol távol lehet tartani az újságírókat. Kanada miniszterelnöke felajánlotta, hogy a konferencia Quebecben üljön össze, ahol a második világháború idején Churchill és Roosevelt tárgyalt.

Páris (Reuter). De Gaulle tábornok ma hivatalos nyilatkozatot ad Franciaország álláspontjáról a berlini kérdésben és vázolni fogja külpolitikáját az Eisenhower elnökkel folytatott levélváltás nyomán. De Gaulle ma tartja első sajtókonferenciáját, amióta elfoglalta a köztársasági elnök hivatalát.

A keleteurópai alijja sorsa

Jehuda Braginszki, a Szochnut klitaosztályának vezetője tegnap hazatért Bécsből és Nápolyból, amely városok a keleteurópai olé átvonulási helyül szolgálának. Braginszki rendes ellenőrző körútját végezte, hogy felülvizsgálja a klitaosztály hivatalnokainak tevékenységét az olé elosztása és osztályozása körül. Bécsi tartózkodása idején szünet állt be a keleteurópai alijjában, de remélik, hogy a családok egyesítése folytatódni fog.

Braginszki járt Jugoszláviában is, ahol találkozott a zsidó zsidóság vezetőivel és előadást tartott nekik az izraeli helyzetről.

Fájdalommal köszöljük, hogy testvértünk, sógorunk
Böhm Alexander (Sanyi) Naharia (Arad)
 itthagyt bennünket. Március 16-án temettük el.
 Gyászolják: testvérei, sógornói.

IZRAEL — JUGOSZLAVIA IZRAEL — GÖRÖGORSZÁG az olimpiai

labdarugó bajnokságban
A FIFA (Nemzetközi Labdarugó Szövetség) elkészítette az 1960 évi olimpiai labdarugó bajnokság beosztását. A 49 ország csapatát 20 csoportba osztották be és ezeknek a csoportoknak a győztesei jutnak tovább. Mint hogy azonban ezek közül csak 15 csapat játszik Romában, a döntő fordulóban, további öt csapat kicserélésére is szükség lesz. Az 50-ik csapat, a rendező Olaszország válogatottja, előmérkőzések nélkül jut be a döntőbe, ahol vele együtt 16 csapat küzd majd a bajnoki címért.

A tervezet alapján Európából hét csapat, Ázsiából és Amerikából 3-3, Afrikából két csapat kerül be a 15 közből. Izrael az európai zónába jutott és Jugoszláviával, valamint Görögországgal kell megmérkőznie a továbbjutásért. Mindkét csapattal 2-2 mérkőzést fogunk játszani, egyet saját rendezésben, egyet a másik rendezésében.

Az 1954-ik évi labdarugó világbajnokságban ugyanakkor ezel a két csapattal kerülünk egyazon csoportba. Akkor Jugoszlávia ellen kétszer is 1:0 arányban, Görögország ellen 1:0, illetve 2:0 arányban vereséget szenvedtünk. Az európai zóna valamennyi mérkőzését 1960 május 1-ig kell befejezni, míg a másik három világrész selejtezőit már 1960 január 1-ig kell lejátszani.

Dr. Lamm nem vállalja az elnökséget

Dr. József Lamm törvényszéki bíró nem kívánja a jövőben betölteni az izraeli labdarugó szövetség elnöki tisztét. Viharos légkörben vállalta dr. Lamm ezt a nehéz szerepet és azt tapasztalva, valóságérzékkel, részrehajlás nélkül látta el a nehéz feladatát. Az izraeli sportélet vezetői köréi szinte állandóan teljes fegyvertelen állnak szemben egymással és lehetőleg minden alkalmat felhasználnak arra, hogy egymásnak rontsanak. Az az szempont, hogy ezzel az ország sportjának ártanak-e, vagy sem, kevéssé kerül ilyenkor mérlegelésre. Legalábbis ez a látszat. Jelenleg is éles harc folyik a labdarugó szövetségben a szűkebbkörű intézőbizottság összeállításának problémája körül és valószínű, hogy dr. Lamm elhatározásában döntően hatott ez a legújabb kihozzant torzsalkodás. A héten esedékes tisztújító közgyűlés új elnököt lesz kénytelen választani!

A KÜLFÖLD SPORTJA

A magyar labdarugó bajnokság 17-ik fordulójának eredményeként jelenleg ismét az MTK vezet egyedül a bajnoki sorrendben. — Az MTK győzött vasárnap, míg elsőszámú riválisa, a Vasas, csak döntetlent ért el; igaz, hogy nem kisebb ellenféllel, mint az FTC. A forduló eredményei: Honvéd — Dózsa 1:0, Csepel — BVSC 3:0, MTK — Diósgyőr 3:2, Vasas — FTC 1:1, Szombathely — Tatabánya 0:0, Dorog — Győr 3:1, Miskolc — Salgótarján 0:0. — A bajnokság állása: MTK 24 pont, Vasas 23, Csepel 22, Honvéd és Tatabánya 20, Ferencváros 19, Salgótarján és Szombathely 18, Dózsa 17, BVSC és Dorog 13, Diósgyőr 12, Miskolc 1, Győr 8 pont.

Az ifjúsági labdarugó csapatok tornáját Bulgária rendezte ebben az évben. A selejtező mérkőzéseket holnap kezdik meg és április 4-én fejezik be a döntőmérkőzésekkel, amelyet Szófiában játszanak. A versenyre 17 nemzet ifjúsági labdarugó csapatát neveztek be.

A svájci Young Boys és a német Wismut Chemnitz labdarugó csapatai a bajnoki

Amerika támogatja a Szezei-csatorna kimélyítési tervét

A munkálatok első szakasza 100—200 millió dollárba fog kerülni

Washington, (STA). — Az Egyesült Államok, a jelek szerint, olyan lépésekre készül, melyeknek célja, hogy a nyugati hatalmak felé vonzza az Egyesült Arab Köztársaságot. Ezek közül a legényesebb a Világbank terve, amely fedezni szándékozik a szezei csatornában végzendő munkálatokat, amelyek a csatorna kimélyítésére és kiszélesítésére irányulnak. Ezek a lépések annak ellenére folynak, hogy az Egyesült Arab Köztársaság, mint ismeretes megakadályozza Izraelnek szóló áruakománny szállítását a csatornán.

Eugen Black a Világbank elnöke, aki nemrég tért vissza Amerikába kairói útjáról, elismerően nyilatkozott a tervről, amelyet két szakaszban fognak végrehajtani. Az első fázis költségei 100-200 millió dollárt tesznek ki. A csatorna kiszélesítése lehetővé teszi, hogy a legnagyobb tartályhajók is keresztül haladjanak a csatornán.

Amikor megkérdezték egy befolyásos amerikai személyiséget, hogy Amerika nem köti-e a kiszélesítés végrehajtását ahhoz, hogy az Arab Köztársaság beszüntesse a szezei zárlatot Izrael ellen, a kérdező azt a

választ adta, hogy a jelenlegi fázisban minden igényt kielégítjük oda irányul, hogy megjavítsák a kapcsolatokat az EAK és Amerika között; nem pedig arra, hogy kielézenek esetleges ellentéteket. Black helyesnek tartja a kiszélesítési tervet úgyis, mint jó védelmező befektetést és úgyis, mint eszközt a két állam közötti kapcsolatok megjavítására.

Valószínűnek tartják, hogy a közeljövőben amerikai küldöttség érkezik Egyiptomba, amely felülvizsgálja a tervet és azt, hogy Egyiptom milyen mértékben hitelképes a Világbank számára.

Május 3 és 22 között tartják a beiratásokat az alapfokú iskolákba és ovódába

Mikor lehet pótosztályt, vagy másik iskolát felállítani valahol?

A közoktatásügyi minisztérium körlevelében értesítette az alapfokú iskolák, — kisdudovók, elemi iskolák és az esti továbbképző iskolák — igazgatóit, hogy május 3-ika és 22-ike között tartják a beiratkozási munkákat ezekben a tanintézetekben, kivéve természetesen a Függelenségi Napot, amely május 13-ikára esik.

A szülők kötelesek ovódába beírni azokat az 5 éves gyermekeket, akik 1953 december 7-ike és 1954 december 25-ike között születtek. A beiratást elmulasztó szülőket 14 napig terjedő elzárásra, vagy 50 font pénzbüntetésre, esetleg mindkettőre ítélik. A beiratási kötelezettség vonatkozik az új olé gyerekekre is az országba való megérkezésüktől számított 30 napon belül.

A minisztérium rendelkezése értelmében a helyi hatóságok kötelesek a lakosság kényelmének megfelelően, megállapítani a fent

jelzett időben a beiratási napokat (minimálisan 2 nap.) A helyi közoktatásügyi hivatalnak kell felállítani a beiratkozási irodákat a kisdudovók számára. Az iskolákban a helyszínen történik a beiratás. A helyi hatóságoknak egy héttel a beiratások megkezdése előtt falragaszokon kell közölni a beiratkozási pontos helyét és idejét.

A beiratást végző közegeknek a legszigorúbban tilos bármiféle javaslattal szolgálni a szülők számára, hogy vallásos, vagy nem vallásos iskolába irassák gyermekeiket.

A helyi közoktatásügyi hatóságok a közoktatásügyi minisztériumból kapott kártyák alapján nyilvántartják az iskola, illetve ovóda kötelesek gyermekeit és írásbeli figyelmeztetést küldenek azoknak a szülőknek, akik késlekednek a beira-

tással.

Amennyiben bizonyos helyiségekben csak vallásos, vagy pedig csakis nem vallásos iskola működik és több szülő nem hajlandó ilyen iskolába iratni gyermekeit, úgy a helyi hatóság külön osztályt, esetleg iskolát nyithat ezen tanulóik számára. A minimális jelentkező szám osztály, vagy iskola nyitására a következő: pótosztály felállításához legalább 25 egykorosztályhoz, vagy pedig 6-13 év között, két korosztályhoz tartozó jelentkező szükséges. Amennyiben 40, vagy ennél több ilyen korosztályú tanuló van, két osztályt nyitható. Nyolcvanaszáz jelentkező esetén külön iskola nyitható számukra, főleg abban az esetben, ha más helységben lévő iskolába való bejárással kapcsolatos kiadások túl magasak volna, vagy pedig az biztonsági szempontból veszélyes lenne.

„Ne a múltba, a jövőbe nézzünk...”

Izraeli és arab diáklány érdekes vitája a new-yorki diákfórumon

Érdekes vita hangzott el New-Yorkban a „New-York Herald Tribune” által rendezett nemzetközi „diákfórumon” az izraeli és egyiptomi képviselők között. — A párbeszédet a lap hétfői száma közölte. A fórum vezetője Helen Hiap-Waller asszony bevezetőjében elmondta, hogy a két ország, amelybe a két diáklány a jövő héten visszatér, hadiállapotban van egymással. A kérdés az, milyen magatartást tanúsítson két diáklány a jelenlegi helyzetben. Gyűlölnök kell-e egymást? Ekkor kezdődött meg a párbeszéd az egyiptomi Nadja Baibaa és az izraeli Daniela Jafe között:

Nadja: A válasz: nem kell gyűlölnökdünk! Amikor felkészültünk a mai beszélgetésre, felvetődött bennem a gondolat: amikor egy országra gondolok, akkor annak politikáját, vagy pedig lakosait kell-e tekintetbe vennem. Ha megakarjuk oldani a két ország közötti súlyos problémát, a multra, vagy pedig a jövőre kell-e gondolni? Az én nézetem az, hogy az utóbbit kell választani.

Pészáchkor

hagyományos SZEDER-rel nyit a

SALAMON-penzió TIVON

Telefon: KIRJÁT TIVON 311. Biztosítsa helyét idejében.

kok Európa-kupajaért vívott küzdelemben kétszer eldöntetlenül játszottak egymással. Az így szükségessé vált harmadik mérkőzést április 1-én, semleges pályán, az amszterdami olimpiai stadionban fogják lejátszani.

Daniela: Egyetértsek veled. Ha meg akarjuk javítani a közönséges uralkodó helyzetet, nem szabad a múltba tekintenünk, hanem tárgyaljunk a jelenlegi helyzetet és nézzünk a jövőbe.

Nadja: Rendben van. Ami az arab-izraeli problémát illeti, meg vagyok róla győződve, hogy az igazság a mi oldalunkon van, azonban te Daniela ugyanilyen mértékben hiszel a saját igazadban. Egy dologban azonban egyet értünk: hogy ez a feszültség a Közelkeleten nem tarthat örökké.

Daniela: A két ország vezetőinek le kell ülni és megtárgyalni a problémákat.

Nadja: Csak hogy ez túlságosan idealista felfogás. Nekem is az a meggyőződés, hogy a dialógus mindig célhűvebb, mint a monológ. Itt az UNO ismét betöltheti semleges közvetítő szerepét. A nyugati hatalmak erabokkal szembeni politikája is rendkívül fontos. A Nyugat főlényskedő politikája az arabokkal szemben kielézi a vizályt. Mit gondolsz, mit érzel, amikor valaki ezzel a jelzővel illet: „politikai légüres tér”.

Daniela: Ha a Közelkelet megfelelő fejlesztéssel kihasználná természeti kincseit, senki sem nevezné ezt az övezetet „politikai légüres térnek”. Ez az övezet gazdag. Az araboknak köölajuk és gyapotuk van, nekünk pedig tudásaink, szakértőink, és ipari termékeink. Ezeket kölcsönösen felhasználhatnánk.

Nadja: Nem lunnyhatsz szemet a politikai helyzet felett. Nem koncentrálnak az erőnket gazdasági problémák megoldására mind-

LENGYELORSZÁG 200 MILLIÓ DOLLÁR HITELT KÉR AMERIKÁTÓL

London (UPI). — Lengyelország tegnap 200 millió dolláros hitelnyújtásra vonatkozó kérvényt nyújtott be az amerikai kormányhoz. Annak ellenére, hogy az ellenzék nem helyesli a kölcsönökét kommunista országok számára, politikai körök biztosak benne, hogy Eisenhower elnök „bizonyos

mértékben” teljesíteni fogja a lengyel kérést. A kormány elvileg már hozzájárult, hogy Lengyelország mezőgazdasági cikkek, gépek, sőt talán fegyver szállítására hitelt kapjon Amerikától, annak ellenére, hogy Gomulka az utóbbi időben élesebben Nyugat-ellenes magatartást vett fel, mint azelőtt.

A gázai arab menekültek hűségükről biztosították Nasszert

„Nem a cionisták okozták palesztinai vereségünket” — mondotta az egyiptomi diktátor

Damaszkusz (IM). — Achmed Szalem tábornok, a gázai övezet kormányzójának vezetése alatt a palesztinai menekültek küldöttsége járt Damaszkuszban, hogy „hűségéről biztosítsa Nasszert.” A delegáció tagjai között voltak az ügyvezető gázai törvényhozó tanács és Gáza városának polgármestere is. Nasszer, aki ezelőtt a küldöttség előtt is szónokolt, a következőket mondotta:

— A mai harcok az 1948 évi háború folytatását képezik. Akkor azért nem győztünk, mert hétféle hadseregünk volt. Nem a cionisták okozták palesztinai vereségünket, hanem az imperialisták ügynökei és helytartói, akik úgy tettek, mintha segítségünkre sietnének, de hátunkba döftek a tört. Arab nacionalizmus ellenségei ma is együttműködnek a nemzetközicionizmussal, hogy vizályt keltsenek az arab népek és országok között.

— Az 1948 évi katasztrófa nem volt hírtelen fejlemény — folytatta Nasszer. — A cionisták éveken előre kidolgozták terveiket. A Balfour-deklaráció 1917-ben történt, a katasztrófa pedig 1948-ban következett be. — Hosszú évek előtt meghirdették „a Nilustól az Eufrátszigig” terjedő szent izraeli hazát, jelszavát és a cionisták terveket szönek ennek az eszmének a megvalósítására. A palesztinai nép mindig hősiess lelkű volt és nemcsak 1948-ban harcolt, hanem 1956-ban könnyű fegyverrel felvette a csatát a cionista tankok ellen és ma sem hajlandó abbahagyni a küzdelmet.

Április elsejétől az El-Al naponta indít légijáratot New-Yorkba

Öt százalékkal emelik a repülőjegyek árát Európa és a közkeleti országok között

Április elsejétől kezdődően az El-Al mindennapos járatot létesít Ludd és New York között. Ezen a vonalon a vállalat Bristol Britannia típusu utasszállító gépei fognak közlekedni, amelyek hetenként egyszer Amsterdamban és Brüsszelben is leszállnak a párizsi és londoni állandó közbeszó állomásokon kívül.

Ezenkívül az El-Al kibővíti európai légiútait is, amelynek nyomán heti 36 repülővonalat fog üzemeltetni a társaság. Ez egyébként rekorderedménynek számít, amelyhez hasonló méretű légitársaságok közlekedés még nem volt az El-Al megalapítása óta. Mint közölték, hetenként egyszer rendszeres járatot indítanak a délafrikai Johannesburgba, kéthetenként pedig Ciprust is bekapcsolják az El-Al járataiba.

Április elsejétől egyébként a nemzetközi légitársaságok szervezete (Yata) az El-Al javaslatára 5 százalékkal emeli a repülőjegyek árát az Európa, valamint a közkeleti és afrikai országok

közötti vonalon. Miután az izraeliek a rendes jegyárakon kívüli még 40 százalékos külön illetéket is fizetnek, számukra az emelés összesen 7 százalékos lesz. Nem emelik azonban az európai országok és Beirut, Kairó, valamint Ciprus közötti járatok utazási díjait. Ez azt jelenti, hogy az Izraelbe utazó turisták hátrányos helyzetbe kerültek az árak szempontjából. Azok a turisták, akik már megvásárolták jegyeiket, de április elsejéig nem vették igénybe, kötelesek lesznek megfizetni a differenciát.

Ezzel kapcsolatban az El-Al közli, hogy a vállalat ebben a szezonban a nemzetközi légitársaságokkal, valamint az izraeli szállodákkal és utazási irodákkal együttműködve, kedvezményt biztosított az Izraelbe utazó turisták részére. A kedvezmény svájci, ausztriai és németországi turistáknak 36,3, angolai, franciaországi, hollandiai és belgiumi látogatók számára pedig 34,1 százalék. Az engedmény csak a téli időszakra szól és az eredeti terv szerint március 15-én végetért, de az El-Al március végéig meghosszabbította, hogy további kedvezményes tartózkodást tegyen lehetővé a turisták számára.

Vizsgálóbizottság megy Nyasszalandra

London (IFP, UPI). — Az angol gyarmatiügyi miniszter tegnap bejelentette a parlamentben, hogy egy bíró vezetése alatt álló bizottságot neveztek ki a nyasszalandi zavargások hátterének kivizsgálására.

Az angol kormány egyidejűleg Fehér Könyv formájában közzétette Sir Robert Armitagának, Nyasszaland kormányzójának jelentését, amely szerint tudomására jutott, hogy az „Afrikai kongresszus” több angol hivatalnok és az angolokkal együttműködő néger legyilkolására készült. Ezért rendelték el március 3-ikán az ostromállapotot. A jelentés szerint a tervet négy afrikai vezető dolgozta ki, élükön dr. Hastings Banda, akit azután letartóztattak. Az összeesküvők nagyszabású szabotázsra is készültek.

The Best in its class!

20 CIGARETTES
280 PRUTOT

DORON

Dupla csomagolásban
Made by DUBEK's Experts

Az ese
Abdu
Abdul Na
retet szón
minden má
simult két
zottan túlt
mát. Nap,
tart Dama
azon éljén
meg előtt
nár). Mind
lata egyre
síti a beny
szer bajba
deiről leka
hangzatos
rul a buko
„megmagy
ványát”. E
zat meggy
dul Nassze
diktátorok
átírja a tö
Legutóbb
hogy öt h
ismét meg
az Egyesül
ságot és t
tábornok
de az irá
nem is vá
a jövőben
Irak segít
bandák tá
panaszolta
azt akarn
Nuri Szai
rály, akik
vel küldte
megbízhata
lettek vol
„lelkes tö
don téved
font dítbő
Nasszer
júliusi pu
géppisztol
tábornok
ugyanazel
használatá
annak ig
fegyverez
lázadókat
Nem va
fiak, ak
kesednek
teljesen
mi törté
1958 nov
Nasszer
szem seg
propagand
éjjel-napp
lágga, ho
ta készül
nem Egy
ber végén
is az ang
sát Jord
amerikai
Libanonb
hatalmas
hogy Jo
provokál
rály elle
születeke
fegyveres
Amerik
kor arri
Nasszert,
madása
fog avat
a Jordán
egykori
tet. Abb
lehetőse
Gurion
Jordánia
változtat
hozzájár
terület é
az UNO
Ez a ny
szület az
ról szóló
lából, a
don — e
shington
Csak a
különbse
beszél,
gati im
ujabb p
szóra k
lenség é
A Jor
egyiptor
ban érte
tom is
szavazn
letét Jo
azt mag
jöld főt
készült
beavatk
Csak
diktátor
maszku
lejtette
ebben
esemény
tádban

Abdul Nasszer átírja a történelmet

Abdul Nasszer mindig szeretett szónokolni, úgy, mint minden más diktátor, de az elmúlt két hét alatt határozottan túlteljesítette a normát. Nap, mint nap beszédet tart Damaszkuszban ugyanazon élő és taposó tömeg előtt (napidij egy dírnár). Minden újabb szónoklata egyre jobban megerősíti a benyomást, hogy Nasszer a bajban van: ha beszédeiről lekaparjuk a szokásos hangzatos frázisokat, feltáruhá a bukkot diák képe, aki megmagyarázza a bizonyítványát. Hogy a magyarázat meggyőzőbb legyen, Abdul Nasszer — szintén más diktátorok módjára — kissé átírja a történelmet is.

Legutóbb azt magyarázta, hogy öt hónap előtt Izrael ismét meg akarta támadni az Egyesült Arab Köztársaságot és ő ekkor Kászem tábornok segítségét kérte, de az iraki miniszterelnök nem is válaszolt. „Így tehát a jövőben nem számíthatunk Irák segítségére a cionista bandák támadása esetén” — panaszkolta Nasszer, mintha azt akarná mondani, hogy Nuri Szaid és Fejzál király, akiket az ő segítségével küldtek a másvilágra, megbízhatóbb szövetségesek lettek volna. A napidíjas „teljes tömeg” jellemző módon tévedésből akkor hallott díbörgő tapost, amikor Nasszer elmondta, hogy a júliusi puccs idején 30 ezer géppisztolyt küldött Kászem tábornok lázadóinak s most ugyanezeket a fegyvereket használják fel bűnjelként annak igazolására, hogy ő fegyverezte fel a moszuli lázadókat is.

Nem valószínű, hogy a szíriaiak, akik ma kevéssé lelkesednek Nasszerért, már teljesen elfelejtették volna, mi történt öt hónap előtt, 1958 novemberében, amikor Nasszer „hiába” kérte Kászem segítségét. A kairói propaganda akkor valóban éjjel-nappal azt kürtölte világgá, hogy Izrael támadásra készül — de Jordánia és nem Egyiptom ellen. Október végén fejezték be ugyanazt az angol csapatok kivonását Jordániából, miután az amerikaiak már kivonultak Libanonból és Nasszer ekkor hatalmas erőfeszítéseket tett, hogy Jordániában lázadást provokáljon ki Husszein király ellen. Együttműködésüket tett Jordánia fegyveres megszállására is.

Amerikai diplomaták ekkor arra figyelmeztették Nasszert, hogy Jordánia támadása esetén Izrael is be fog avatkozni és elfoglalja a Jordántól nyugatra fekvő egykori palesztinai területet. Abban az időben meg lehetett feltűnést keltett Ben Gurion nyilatkozata, hogy Jordánia státuszának megváltoztatása esetén hajlandó hozzájárulni a nyugatjordan terület demilitarizálásához, az az UNO felügyelete alatt. Ez a nyilatkozat kifogta a szelet az izraeli beavatkozásról szóló propaganda vitorláiból, amely — érdekes módon — egyformán áradt Washingtonból és Moszkvából. Csak a nyelvzetben volt különbség — Moszkva arról beszélt, hogy „Izrael, a nyugati imperialisták csatlósa újabb provokációval agresszióra készül az arab függetlenség ellen”.

A Jordánia ellen irányuló egyiptomi tervek az UNO-ban értek véget, ahol Egyiptom is kénytelen volt megszavazni az UNO felügyeletét Jordániában, Nasszer azt magyarázta Hammarskjöld főtábornoknak, hogy nem készült semmiféle erőszakos beavatkozásra Jordániában. Csak hogy az egyiptomi diktátor most tartott damaszkuszi beszédében elfelejtette megemlíteni, hogy ebben az időben még egy esemény játszódott le: Bagdadban leleplezték Aref ez-

Irta: Arad Gideon

redes összeesküvését Kászem tábornok ellen és minden kétséget kizáróan megállapították, hogy Abdul Nasszer állt az összeesküvők mögött. Ez volt Aref második kísérlete, hogy megszeresse Irákot Nasszer birodalma számára és az ezt követő bűnperben elhangzott súlyos vádak jeleztek a teljes szakadás kezdetét Nasszer és Kászem között. Nehezen hihető, hogy Nasszer akkoriban baráti segélyt kért Kászemtől akit megakart gyilkoltatni. Kászem tábornoknak akkor az volt a fő gondja hogy Jordánia felbomlása esetén Irák számára is kiharosítson egy darabot ebből az országból.

Ugyanebben a válságos hónapban még két ütőkártyát játszott ki Nasszer — ugyanolyan kevés eredményel. Szudán olyan nyomás alá helyezte, hogy Abdalla Chalil miniszterelnök már be akarta adni derekát. Ezt akadályozta meg Abud tábornok katonai puccsa, amely véget vetett Nasszer szudáni terjeszkedési terveinek. Ugyanezeken Tunisban leleplezték a Chabib Bourghiba elnök elleni összeesküvést, melyet egyiptomi tisztok irányítottak. Beállt a nyári szakadás, amelynek nyomán Tunisz otthagytta az Arab Ligát is.

Nasszernek annyiban van igaza, hogy 1958 novemberében válságos időpont volt számára: ekkor kezdődött kudarcainak sorozata, amelyeken már a történelem átírása sem tud szépíteni. Moszkva mindebből levonta a konzekvenciákat és ma ez is megnyilvánul Nasszerrel szembeni magatartásában. Most már csak az amerikai külügyminisztérium naiv „közéleti szakértői” sietnek, hogy felkapaszkodjanak a kairói diktátor roszogató szekerére.

Az ötvenedik csillag

Az angol gyarmati uralom elleni lázadásból született Egyesült Államokat mindig az különböztette meg minden más nagyhatalomtól, hogy sohasem voltak gyarmatai, sohasem kívánta a területi terjeszkedést. Ez az egyik fő oka annak, hogy az amerikai kongresszus minden évben újabb elutasította Hawaii kérését: vegyék fel rendes tagként az Egyesült Államok kötelékébe. De most, amikor szintén hosszú évekig folyó küzdelem után végre az amerikai szárazföld északi csücskében fekvő Alaszka megkapta a Szövetséges Köztársaság státuszát, Hawaiiól sem lehetett többé megvonni ugyanezt a jogot és így történt, hogy az Egyesült Államok határa ma a Csendes óceán közepén van.

A San Franciscótól 2400 mérföldnyi távolságra fekvő húsz szigetből álló csoportnak 600.000 lakosán meglátászik Hawaii változatos története. A nyugati világ számára 1778-ban James Cook angol kutató fedezte fel Hawaii, ahol a második látogatásánál egy jelentéktelen verekedés közben megölték. A sziget polinéz őslakosságát, amely saját királyai vezetése alatt élt, idővel elkeveredett japánokkal, kínaiakkal, filippinekkal, kóreaiakkal és végül amerikaiakkal is. Ma a lakosságnak csupán 3 százaléka tisztavérű hawaii, 38 százaléka pedig japán.

A sziget uralkodói, akik a múlt században egységes uralom alá hozták a törzsfőnökök vezetését, eredetileg kanibál szigetlakókat, Cook kapitány látogatása óta Angliát tekintették védnöküknek. De 1820-ban amerikai protes-

ans misszió érkezett, amely lassan kiterjesztette befolyását és megalapította a szigeten ma is vezető szerepet játszó fehérbőrű dinasztiaikat, amelyek most első helyen állnak a gazdag cukorültetvények tulajdonosai között.

Az ősi hawaii monarchiát tönkretették a szökevény matrózok, kalandorok által behozott nyugati civilizációs „áldások”: az iszakkosság, a nemi betegségek és a fekete himlő. A spanyol-amerikai háború idején végül a sziget Amerika védelmét kérte és 1898-ban hivatalosan „védtett területé” vált. Azóta is Hawaii az amerikai Egyesült Államok egyik legfontosabb katonai támaszpontja. Itt van Pearl Harbor, a nagy hadikikötő, amelynek megtámadásával a japánok 1942-ben kiváltották Amerika belépését a világháborúba.

Ma teljesen amerikai tempójú élet folyik Honolulu-ban, az Oahu szigeten fekvő modern fővárosban, amely egyébként a vulkanikus szigetek legpazarabb pontja. Ezen a szigeten van a nagy katonai bázis is, amelyben 60 ezer amerikai katoná felkészít szolgálót, részben Pearl Harbor kikötőben.

Az amerikai lobogóba most beillesztik az ötvenedik csillagot Hawaii számára és a kongresszus alsóházába meghívják majd Hawaii képviselőjét, akit még meg kell választani. A szenátusban pedig Hawaii, úgy mint minden tagállam, két szenátorral lesz képviselve. Minden valószínűség szerint legalább egyikük kínai származású lesz és így első ízben kerül ázsiai a száz főre növekedett nagyhatalmu amerikai szenátusba.

Szenegál parlamentet választ

Dakarban, a nyugat-afrikai nagy francia hadikikötőben, amely most a francia államszövetség keretében tartó szenegáli köztársaság fővárosa, heves összecsapások és vérontás kíséretében folyt le Szenegál első par-

lamentjének megválasztása. Miután Franciaország De Gaulle tábornok vezetése alatt egyetlen merész ugrással áttemelte gyarmati birodalmát a középkorból a huszadik századba, Nyasszalandtól eltérően nem nevérek és fehérek, hanem fekete bőrű politikai ellenfelek között folyt le a harc. Az egyik oldalon a Szenegál teljes függetlenségét követelő szélsőségesek — akiknek soraiba kommunisták vegyültek — a másik oldalon pedig Leopold-Sédar Senghor, Szenegál vezető politikusa, Szenegál tábora, mely Franciaországgal való együttműködést hirdet.

Senghor, aki valószínűleg Szenegál miniszterelnöke lesz, a legkiválóbb afrikai politikusok közé számít. Katolikus szülők fia, kitüntetéssel végezte a párisi Sorbonnet és Párisban volt tanító. A második világháború alatt a francia gyalogságban küzdött, majd csatlakozott a földalatti ellenálláshoz, később pedig költeményei által vált ismertté a francia irodalmi szalonban. Második felesége francia asszony.

Senghor az egyik építője a Málí szövetségnek, amely Francia Nyugat-afrika négy államát öleli fel. Ez a hatalmas terület Algéria határától az Atlanti óceán partjáiig terjed és Szenegálon kívül a francia Szudán, valamint Gána két szomszédja. A Volta köztársaság és az Elefántcsont part a tagjai.

Közben az UNO már elhatározta, hogy két védnöksége alatt álló afrikai terület 1960 január 1-én szintén megkapja önállóságát. Az egyik a Francia-Kamerun, a másik pedig szomszédja, Brit-Kamerun. Itt is heves belső viták folytak arról, mi legyen a két terület jövője. Egyrészt a két terület összefogásáról van szó új, független köztársaság keretében, másrészt arról a tervről, hogy Brit-Kamerun a szomszédos Nigériához csatlakozzon, amely ugyanakkor lesz teljesen önálló, míg Francia-Kamerun déli szomszédjával, Kongóval kötne szövetséget. Ugy a nagyhatalmak, mint a helyi afrikai vezetők személyi ambíciói játszanak szerepet a rohamos tempóban önállósá váló Afrika jövőjéért folytatott küzdelemben.

Tizezer dollár gazdál cserél

Az Új Keletben megjelent hírdetés már kora délutánra nagy tömegben odavonzotta a Spinoza utca 3. számú ház elé a máramarosi származású új olékat. Valóban fontos esemény színhelye a szerény bérház. Ropogós tizezer dollár kerül kiosztásra a meghirdetett délutánon.

Persze ez a pénzosztás nem olyan egyszerű dolog. Nem dollárokat osztanak, hanem izraeli fontot és nem is készpénzben, hanem csekket kapnak a jogosultak, amit aztán beváltanak a Halváa Vöchiszáchoz bankban, amely várja a csekk-tulajdonosokat.

Ez idáig igen lelkesítő dolog. Valóban a meghatottság érzésével lehet csak szólni azokról az Amerikában élő máramarosiakról, akik a purimi ünnepek előtt tizezerdolláros csekket küldtek, hogy az új olé földieknek megszépsítsék az ünnepeket, egy kis segítségét nyújtsanak az új élet kezdetén álló bástvéreknek.

A máramarosi egyesület pedig olyan lelkesen bocsátja rendelkezésére erejét, szerveztségét ennek az akciónak lebonyolítására, ami egyébként jellemző ezt a Landsmannschaftot.

Még a tömeg megérkezése előtt ott vannak szépen kirakva az asztalon a fontos blanketták, hiszen ki kell faggatni az olé, csakugyan máramarosi-e és adakozók: illetékesek kezébe került e a pénzügyi.

Hivatásos tisztviselők és az egyesület vezetői ülnek az asztalnál és faggatják az olékat. Csak két adatra kíváncsiak. A jelentkező valóban máramarosi-e, vagy a hirtelen konjunkturát akarja-e csak megjártszani és hogy csakugyan az utóbbi hónapokban érkezett-e az országba. A beszélgetés nyelve jiddis. A jiddis szó akcentusa már egymagában sokat elárul, de nem mindent. A legjobb jel a név, no és nem utolsósorban az okmányok. A név, ha Wiesl, akkor minden rendben van. Berkovits, Jakobovits és Herskovits is jó, de ha valakit Glücknek, Schwaronak hívnak, akkor jó lesz vigyázni.

A máramarosszigeti Fried lánynak gyönyözik a homloka, mert nem tudja okmányyszerűen igazolni származását. Mondja szegény, hogy az apja volt az ismert Fried építész, nagybátyja pedig mérnök volt Szigeten, de ha egyszer nem áll a szája a jiddisre és még hozzá a férjét is Nemesnek hívják, akkor jogosan el gyanupertrel a vele szembenülő, aki az okmányokból nem tudja kihámozni a máramarosi születést. De ott állnak a többiek.

— Ez a Fried lány, együtt jártam vele iskolába — így egy határozott női hang. De ki látta a közbeszóló igazolványait?

Végül is el kell hinni neki, mert a huga is ott van a sorban és az magával hozta az utlevélét is, nemcsak a tudat oléját, mint a nővére. Az utlevél pedig feltüntetett a szigeti születést.

Herskovits új olé valarja a fejebubját. Ő sem hozta magával az utlevélét. Aztán előkapar egy ódulát. Ro-

Példa rá a La Strada, a Cabiria éjszakái, a Vad szél, a Híd a Kwai folyón és még számos kitűnő film hatalmas sikere. Miért akarják ráerőltetni az olyan filmeket, amely ellen izlése tiltakozik, amit nem tart szórakoztatónak, aminél úgy érzi, hogy becsapták? Jó volna már végre ebben a kérdésben egységes álláspontra jutni az izraeli filmkölcsönző vállalatok ugyan-csak magabiztos vezetőivel.

mán papir, mely igazolja, hogy Visón járt iskolába. — Többet nincs nekem. Csak ez a papir — mondja tört magyarsággal.

A tisztviselő rábólint. — Ez elég. Én úgy hiszem a beszéddel győzött.

Milyen ragyogó könnyedséggel igazolja magát Végé Márton. Édesanyját Szmuk Reginának hívták. Nincs keresztneve, kigyullad a zöld fény.

Herskovits Dávid két fia édesapja. Az egyiket Péternek, a másikat Adámnak hívják. Egy kicsit összevannak az asztalnál állók. De Herskovits hozzátesszi. — Már van írvit nevük.

Az egész házban tolonganak a máramarosi új olék. Fürtökben lögnak a lépcsőkön, elárasztják a lépcsőházat, a ház előtti térséget. A hivatalos kezdés idejére megérkeznek Tabak Cvi, a Landsmannschaft elnöke, felesége társaságában. Vidáman, fotográfussal érkezik ez a nagyenergiájú, robbanó temperamentumu ember.

Látja a sok földijét, akik kint tolongnak. Ezt nem bírja nézni és megnyitja az iroda ajtaját. Betódnak az emberek a szobába. Olyan tumultus támad, hogy mozdulni sem lehet. Túlekedés, hangoskodás. De Tabak mosolyog, mindenkit igyekszik megnyugtatni.

Ez megy egy darabig, aztán végképpen csőd következik. Nem lehet az embereket visszazoritani az irodából, távol laknak, nem akarnak még egyszer jönni, kellene is a pénz. Hiszen minden személy tíz dollárt kap. A tíz dollárt a bank 18 fontot fizet. Tehát magányos ember tízenyolcfontos csekkel távozik, házaspár 36 fontossal és a gyerekek szerint újabb 18 fonttal emelkedik az összeg.

Kilencven font, 72 font, 54 és így lefelé.

— Emberek, itt a pénz, ki akarjuk osztani, de engedjék, hogy kiosszuk Tartanak rohadat. Várakozzunk türelemmel — így az elnök hangja. De amikor olyan a nyomás, hogy aki ráállna is, hogy távozik, majd később visszatér, nem tud megfordulni, nem tud kiindulni. És amikor az ember már azt hiszi, hogy egy gombostű sem fér, akkor mégis be tud jönni valaki a szobába és még egy szék is előkerül és ráül az illető és már maga is beül a sorba, állítja ki az úrlapokat, a csekket. Az új jövevény a Kneszet legújabb tagja: Slomo Gross.

Schön Deszó, az Új Kelet felelős szerkesztője még amán jutott be az irodába. Ő volt az első. Lelkiismeretes alaposággal faggatja a feleket, később maga is rájön, hogy nem lehet olyan mélyen kutatni a származás után, el kell hinni, ha az egy kicsit képes is.

Mikor végez az egyik ügyféllel, odatartja elé az úrlapot aláírásra. A társalgás jiddisül folyik.

— Ihr kennt interschräben jiddis, oder gajis... (aláírhatja a béber, vagy latin betűkkel).

Es az ügyfél gajisul írja alá azt az utlevélét, amelyet annyi jiddis szívvel küldtek a tengerentúlról és osztanak szót Tel-Avivban... z. d.

Szórakozott professor

Dr. Pólya Jenő a híres magyar sebész professor szórakozott ember volt. Egyszer amint hazatért a kórházból, a látogatók olyan tömege akart bejutni az épületbe, hogy be kellett állnia a portásfülkébe, nehogy ideoda lökdössék. Addig is, amíg kijuthat újságot kezdtél olvasni. Egyszer csak észrevette, hogy az út már szabadd, Nyugtalanul izgott-mozgott, végül megkérdezte a portástól: — Mondja kérem, megyek én most, vagy jövők.

KISS THEM FOR ME

(Csókolj meg helyettem őket)

Tel-Aviv mozi

A 20th Century Fox ismét kitért magáért! Olyan filmet készített, amely erősen merész utítással nélkülözi a történetet, a cselekményt és talán még a forgatókönyvet is.

Katonákról szól a film, akik a háborúban Honoluluban töltik nem éppen keserves katonaelüket, de már a film elején felkerednek és hazarepülnek San Franciscóba egy kicsit szórakozni, kikapcsolódni. A szórakozás rengeteg ivásból és tengernyi csókolózásból áll és némi bonyodalmas is származnak belőle, előbb jár le a szabadság, semmint a szerelmi ügyek annak rendje és módja szerint lezajlanak és ez a körülmény a derék fickókat némi szabálytalanságokra ragadtatja, de végül minden elsimul, jóvágyásra, barnárasült fiatalemberekről van szó, akiknek megadatik a happy-end.

Mindez persze széles vásznon, CinemaScope eljárással, ragyogó színekben, bőszes költségekkel kerül tárlásra és a jámbor mozilátogató igazán nem szólhat semmit, a pénzért szép tájakat, még szebb nőket, ragyogó fickókat láthat, felzabaldult nyegléséget, szabálytalanságot, tehát csupa olyan dolgot, amit az élet

szigora nem ad meg. No és nézheti a poharak csengését, száraz torokkal meredhet a vászonra, ahol patakokban folyik a pezsgő, kenyér és viszki és a legjelentéktelenebb nőcske is felér egy-egy szépségkirálynóval.

Ezt nevezik manapság szórakoztatónak, kikapcsolódást nyújtó filmnek. Az ilyen természetű termékek forgalombahozatálát magasztalta a napokban egy filmkancelt maga a Fox gyár izraeli képviselője. Ez volna tehát az, ami a népek kell és nem a realizmus, nem a problémákat felvető, vagy felkavaró alkotások. Mert azokat csak sznobiságból nézi meg a közönség, az ilyen filmeket viszont őszinte örömmel szemlélt.

Csodálatos módon a lelkesebbnek egyetlen szikráját sem láttam fellobbanni a nézőtérben és ugyancsak leverten távozott a közönség, pénzt és idejét sajnálva.

Nem lehet eleget hadakozni az ilyen közönséggel szemben elkövetett merényletek ellen. Ideje volna már némi szelektálást bevezetni az Izraelben bemutatott filmeknél. Ami jó Arizonában, vagy Texasban, nem feltétlenül kívánatos Tel-Avivban! Ezt talán megérthetik, akik a film sorsát minálunk intézik. A mi közönségünk minden ellenkező állítással szemben érti és szereti az igazi alkotásokat.

Yves Montand Izraelben

Amikor kijön a teljesen csupasz színpadra, az első benyomás családias. Ez lenne a musical királya? Megjelenésén nincs semmi különös, jó alakja van, sovány, izmos, az arcára bárdzárakat szántott az élet ékeje, minden barna rajta, a cipő, a nadrág, az ing, (mint később meséli, így lépett fel legelőször és mivel sikere volt, sose változtatta meg öltözetét). Az ember kissé hitetlenül mustarálja, ez lenne a világsztár, a világ musicaljainak deigelt kedvence. Elkezd műsorát, elénekel egy dalt, kellemes hangja van, azonban mi nem melegsünk fel

Irtó:
Dr. Feuerstein Emil

egyhamar, bennünket meg kell hódítani. A műsor számai egymásután következnek és kiderül, hogy Montand nemcsak nagyszerű megjelenéssel rendelkezik, hanem remek hanggal, elsőrendű muzikalitással, azon felül remek komikus, sőt még akrobata is. Színész, énekes, táncos, azonban e háromrendű tehetség sem lenne elég, ha nem rejtőzne mögötte az a mély emberiség, mely olyan jellemző a franciákra.

Kiállja a versenyt Danny Kaye-vel

Nemcsak énekel a színpadon, hanem eljátsza, mert olyan színpadokat ad elő, melyeknek cselekménye van. Semmi sem bír a véletlenre, minden mozdulat, minden arckifejezés, minden-minden kipróbált, kiszámított és így rendkívül találó. Boszorkányos ügyességgel mozog, mozdulatok karakterizál, s csakna-

mar azon vesszük magunkat észre, hogy teljesen hatása alá kerülünk. Kiállja a versenyt, még egy olyan veszélyes versenytársal is, mint például... Danny Kaye! Egy hátránya azonban mégis van: aki nem tud franciául, sokat veszít, mert nem követheti minden esetben a színpad cselekményét.

Honnan vette nevét?

Karrierje főbb állomásairól szívesen beszél. Eredeti neve Livy (Lévy?) gunyosan hozzáfűzi, hogy — mivel olasz születésű — talán Liviusz császár leszármazottja... Még a születése napját se titkolja: 1921 október 13. Az Apeninok egy kis falujában, Firenze mellett született, négyéves volt, amikor a család átköltözött Marseillebe, mert az apa szociális beállítottsága miatt a fasiszták felgyújtották házáat. A kisgyerek új nevet kapott. Szent Yves

francia védőszent az ügyvédek patrónusa, az apa azt gondolta, hogy aki jól tud a szavakkal bánni, annak sok baja nem történhet. Az öreg akkor még nem tudta, hogy fia szintén szavakból fog majd megélni, ha más formában is fogja őket használni. A családnév meg onnan ered, hogy az anya állandóan azt kiabálta: „Yvo, montal!” „Gyere fel, gyere haza!” A gyerekek „Monta”-nak gunyolták, ő meg „monta”-ból „Montand”-ra változtatta nevét.

A tizenhároméves munkanélküli

Tizenegy éves korában a kis Yves már tiztagyári „munkás” volt. A gyors növekedés reménytelenül okozott neki, melyek nagyon meglehetősen a munkát, azonban mégis két évig maradt a gyárban. Tizenhárom éves korában munkanélküli lett, mert elűrt egy ásványvízes palac-

skot, amelynek árát le akarták vonni béréből. Yves fodorásznak ment növekedésére szülőjébe. Lassan tudatára jött színészi tehetségének, mely csirázni kezdett benne, betanulta. Tizenhárom éves korában munkanélküli lett, mert elűrt egy ásványvízes palac-

Ellenállhatatlan belső kényszer alatt énekelni kezd

A karrier már indulni kezdett, amikor jött a háború és megakasztotta. A színpadoktól hajógyári munkás lett, aztán bevonult egy ifjúsági munkatáborba, amely a német megszállás alatt burkolt formában a katonai kiképzést helyettesítette. Ellenállhatatlan belső kényszer alatt énekelni kezd, táncot, mozgásművészetet tanul, hivatástudat taszította előre és 1944 februárjában egy ócska kofferral és ötezer frankkal megérkezett Párizsba. Az

ABC varietészínpadon kapta első szerződését. Lassan megtanulja, hogy milyen körültekintésre és fegyelmre van a művészeknek szüksége ahhoz, hogy számát kidolgozza s miután legyőzte a nehézségeket, egymásután kapta a szerződéseket a kisebb-nagyobb varietészínpadokra, míg a Moulin Rouge szerződött. Edith Piaf, akivel együtt lépett fel, sok hasznos tanácsal látta el, a siker azonban csak később jött.

A lecsúszás könnyebb mint a felemelkedés

Az első komoly sikert a film terén vélte elérni, mert egy véletlen folytán Marcel

Carné, a rendező és Jacques Prévert, az író „Az éjszaka kapujában” című film főszere-

repét ajánlották fel neki. Jean Gabinnek kellett volna a szerepet játszani, ő azonban személyi okokból lemondott. A film, melyhez Montand vérmes reményeket fűzött, csufosan megbukott. Makkas természetű arra készítette, hogy egy

Az előadást — nagy magányos csata

A rádió és a hanglemezek segítségével kuszott fel újra a csucsra. 1951-ben új film szerepet kapott, Clouzot rendezte felajánlotta neki A félelem bére című film egyik főszerepét, amellyel nagy sikert aratott. Visszaadta a filmnek a pofont melyet kapott tőle. A film után visszatért a színpadokhoz, közben azonban rengeteget tanult. Megtanulta, hogy egy előadást megrendezése nem tűri a legkisebb hanyagságokat sem. Nehéz harc, a legkisebb könnyelműség bukáshoz vezethet. Minden egyes színpad külön felkészítést igényel, minden kiforrott kell, hogy le-

Nem kesztyűs kézzel gyúrta őt az élet

Rendkívüli tehetség, aki minden dicsőretet megérdemel. Mimiája, karakterizáló képessége dus élettapasztalatból táplálkozik, érzi az ember, hogy nem kesztyűs kézzel gyúrta őt az élet, amely ugyanakkor nagy tehetséggel áldotta meg. Sok vita folyik a vendégművészek látogatása körül. Aki

újabb filmszerepét vállalt, de újra megbukott. A lecsúszás könnyebben ment, mint a felemelkedés, a közönség elidegenedett tőle, két hosszú évig viaskodott magával és a közönséggel. Ez pontosan tíz évvel ezelőtt történt. Akkoriban ismerkedett meg feleségével, Simone Signoret-tel, a zsidó származású francia filmszínésznővel, aki most elkísérte első izraeli látogatására.

gyen, nemcsak az előadás módja és művésze, hanem a rendezés, a világítás, a kísérőzene is. Így érte el azt a hallatlan teljesítményt, hogy az Etoile színházban 1953 október ötödikétől 1954 április ötödikéig lépett fel egyhuzamban, kétszáz ezer ember hallgatta végig és a tiszta bevétel elérte a 118 millió frankot. Később a színpadra is eljutott, megpróbálta nehéz drámai szerepben Arthur Miller Szlemi boszorkányok című darabjában, melyet a Habima előadásából jól ismerünk.

látta Yves Montand, nem fogja azt mondani, hogy az ilyen istenáldotta művészek látogatása felesleges, hisz gazdagabbak lettünk általa. Egy régi mondás szerint a csúcson mindig van hely, csak oda kevesen jutnak fel, Yves Montand közöttük van.

Nagy emberek mosolya

Strindberg a neves svéd író, ha „megérett benne” darabjainak cselekmény-felépítése, leült az íróasztalához és addig fel se kelt, míg kész nem lett azzal a részszel, amit magában már kidolgozott. Szokása szerint most is beletemetkezett a munkájába és amikor elkészült a felvonással, sétálni indult. Amint kilépett a ház kapun, a feleségébe ütközött:

— Szervusz, drágám — köszöntötte a felesége, — ugye milyen hamar megjöttetek. Remélem hiányoztam neked?
— Hogyne, hogyne — válaszolt zavartan Strindberg — persze, nagyon hiányoztam és nagyon örülök, hogy megjöttél — aztán elgondolkodott és így folytatta: — Nem is vettem észre, hogy elutaztál!

Herman, a híres orosz professzor, az orosz akadémia legutóbbi elnöke tartózkodása alkalmával meglátogatta ottani barátját. Mikor a professzor éjfél táján távozni készült hirtelen zivatar keletkezett és vendéglátói kapacitálni kezdtek, hogy töltsék náluk az éjszakát, amibe végül bele is egyezett. Annál nagyobb volt a vendéglátók csodálkozása, amikor észrevették, hogy a professzor nyomtalanul eltűnt. Már azon tanakodtak, hogy ne értesítsék-e a rendőrséget, amikor a profess-

zor csuromvízesen megjelent.
— Az Isten szerelmére, hol járt? — kérdezték a vendéglátók.
— Hát mégis csak el kellett hoznom a színpadot a pizzamámat és a kávéfőzőmet — mondta Oberon professzor zavart mosollyal az ajkán.
★
Nicolette, az ismert párizsi revüsztrár meg nem engedett sebességgel vezette autóját a Champs Elysées. Egy rendőr intett neki, a kocsit fékeztetett.
— Högyem, ön bizonyára tudja, miért intettem? — szólt a rend szigorú őre.
— Persze, hogy tudom, monsieur — válaszolta Nicolette, — csak sajnos ma este már foglalt vagyok.

Art Buchwald a híres osztrák-zsidó származású amerikai utazó-humorista így vélekedik egyes országok törvényes tilalmairól: — Angliában mindent szabad csinálni, amit nem tiltottak el. Németországban mindent eltiltottak, amit nem szabad csinálni. Franciaországban mindent szabad csinálni, még azt is, amit eltiltottak. Oroszországban minden tilos, még az is, amit engedélyeztek.

Peter Ustinov, angol színpadi szerző és színész: „A nemzetközi szerződésben ma is, mint régen a legmaradandóbb a — papír!”

HETI FILMKALAUZ

JERUZSÁLEM

AROUND THE WORLD IN 80 DAYS (Nyolcvan nap a föld körül) — Or Gil-mozi

Mike Todd utolsó és egyben legjelentősebb alkotása ez a Jules Verne regényből készült film. Ez a nagyszabású film ragyogó látványosságokban, kitűnő szórakozásban részesíti a nézőt. A filmben a filmégből legtündöklőbb csillagai szerepelnek.

MARJORIE MORNINGSTAR — Edison-mozi

Herman Wouck világhírű, zsidótárgyú regénye nagyszerű feldolgozásban kerül a néző elé. Egy tizenéves szép amerikai zsidó lány arról ábrándozik, hogy egykor híres színésznő lesz. A színházi világba sodródik, de hamar megpereszeli ott és keresi az utat vissza a polgári társadalomba. Natalie Wood és Gene Kelly játsszák a főszerepeket.

HAIFA

LES GIRLS — En Dor-mozi

Érdekes története van ennek a zenés, táncos filmnek, mely szerencsésen párosítja a látványosságot a történeti fordulatosággal. A nagy szellemes, sodróerejű filmnek Gene Kelly és Mitzi Gaynor a főszereplője.

THE INN OF THE SIXTH HAPPINES — Amfiteátrum-mozi

Egy angol misszionárius leány azt a vágyát dédelgeti, hogy a sokat szenvedő kínai nép segítésére áldozza fel életét. A feudális Kínában lejáratos epikus film dráma a legnemesebb eszközökkel, igaz humanista szemlélettel készült. A film főszereplője korunk egyik legkiválóbb művésze: Ingrid Bergman. Partnerrel: Curd Jürgens és a nemrégiben elhunyt Robert Donát.

TEL-AVIV

JAKOBOVSZKY ÉS AZ EZREDES — Allenby-mozi

Egy kis lengyel zsidó a világháborúban oroszárról oroszra menekül a náci hordák elől. Együtt menekül egy lengyel arisztokrata ezredessel és az út közben sok tragikus és fonák helyzet alakul ki a két partner között. Ezt a Franz Werfel elbeszélést kitűnő művészi eszközökkel filmesítette meg a Columbia filmgyár. Danny Kaye és Curd Jürgens alakításai esemény-szába mennek.

TEA ÉS ROKONSZENV — Eszter-mozi

A fiatal, esetlen, zárkózott fiú szenvedélyes szerelme az érett asszony iránt és ebből a szerelemből fakadó bonyodalmak kerekre formált drámát adnak. Deborah Kerr és John Kerr nagyszerű alakításai lenyűgözik a nézőt.

KÉT ARCU TÜKÖR — Hod-mozi

Egy szánandó, félszeg asszonyt megoperál a plasztikai sebész és dicsőséges, hódító szépségű farag belőle. Tönkremegy élete, házassága megfeneklik. A remek történetet nagyszerű rendezői és színészi munka támogatja. A csodálatos Michele Morgan és Bourvil alakításai emlékeztetnek a nézőnek.

497. SZÁMÚ KERESZTREJTVÉNY MEGFEJTÉSE

Vízszintes: 1. LAZAR ZAMENHOF, 13. CATANIA, 14. OCEANIA, 34. NACHUM NIR, 56. ULÁSZLÓ, 58. MOLDAVA, 71. HALALOS TAVASZ.
Függőleges: 13. CSERMELY GYULA, 15. AGRONOMIA, MASZ, 17. AARHUS, 26. TICINO, 27. ARNHEIM, 41. EHRILICH, 46. GRIVASZ, 51. ANDORA.

KERESZTREJTVÉNY 500

1	2	3	4	5	6	7	8
9	10	11	12	13	14	15	16
17	18	19	20	21	22	23	24
25	26	27	28	29	30	31	32
33	34	35	36	37	38	39	40
41	42	43	44	45	46	47	48
49	50	51	52	53	54	55	56
57	58	59	60	61	62	63	64
65	66	67	68	69	70	71	72
73	74	75	76	77	78	79	80

ECSETTEL A VÁSZON ELLEN

Vízszintes: — 1. Francois... francia festő 1770—1837, történeti kép és arcképesítő. 5. Francia festő 1841—1918. Az Impreszionisták egyik legjelentősebb alakja. 9. Kikötő héberül. 11. Héber világhírűség, fény. 12. A jelenkor legnagyobb festője. 13. Héber ez. 15. Szomszéd ország, első kockában duplahangzó. 17. Szovjet távirati iroda. 20. Évezettel mesterterem. 21. Amerikai-zsidó filmszínész. 23. Vissza: francia filmszínész „a sex-bomba”, fonetikusan. 25. Nobel díjas orosz író. 26. Vissza: ekezetten héber zseb-kés. 27. Vissza: gyűjtőberendezéssel ellátott rabbanótöltet. 28. Olaszországi tartomány és székhely neve. 29. Hadonászott. 31. Előcsarnok, udvar, díszterem, 1—2 betű felcserélve. 32. A magasrangú török tisztnek neve régen. 34. Használt, második kockában duplahangzó. 35. Törzszerű egyenes kard (a=é). 37. Latin kötőszó. 38. Magyar festő 1817—1892. finoman részletező virágképei, hangulatos magyar tájai a kor egyik legvonzóbb mesterévé avatják, 6-ik betű duplázva. 39. Bász királya. 41. Amerikai hőgyuszó, 1932-ben olimpiai bajnokságot nyert a 100 méteres hátúszásban, utolsó kockában keresztnévének kezdőbetűje. 43. Francia neopreszionista festő 1860—1891. A fény problémájának megoldására törekedett. 44. Vissza: spanyol festő 1591-1652, a spanyol barokk festészet nagy mestere.

Függőleges: 1. Firenzei festő, építész és szobrász 1266—1336. A 18-ik század legnagyobb mestere, a lágy gótikus stílus (il dolce stil nuovo) megteremtője. 2. Vés. 3. Vissza: nívó szinonimája (R=T). 4. Római tartomány Erdély és Oltenia területén. 5. Petach-Tikva polgármestere. 6. Női név. 7. Az okozat pandantója. 8. Orosz festő. Világhírű képe „A kozákok levelet írnak a szülőknek”. 10. Korunk legnagyobb zsidó festője, teljes név. 14. Josef ... holland-zsidó festő 1824—1911. 16. A legnagyobb magyar festő, 6-ik kockában duplahangzó. 18. A Földközi tenger melléltengere. - 19. Vissza: Jopetos fia, títán és tudós, tengeri óriás, az égbolt hordozója. 21. A mérges kigyókat pusztító ragadozó emlős Indiában. 22. Vissza: angol bohóc (cirkusban) fon. (I=U). 24. ...ler, melegvíz-tároló. 25. Even keresztnéve keverve. 28. Flamand festő 1577—1640. A színpompás és pártosszal teli barokk festészet nagymestere. 30. Nemzetközi város Északnyugat Marokkóban. 32. Vissza: magyar költő, híres allegorikus versel „A gólyához”, „A madár fialhoz” stb. 33. Anekdotista. 35. Semikor. 36. Ekezetten Jákob egyik fia. 40. Német személyes névmás. 42. Azonos betűk.

NYEREMÉNYKÖNYV:
James Cain: A postás mindig kétszer esenget

BARCLAYS BANK D.C.O.

MINDEN BANKSZOLGÁLAT
TAKARÉK ÉS LETÉTI SZÁMLÁK

NEMETORSZÁGI
KÁRTÉRITÉSI ÖSSZEGET
KÖZVETLEN ÁTUTALÁSA
SAJÁT HAMBURGI FIÓKUNK UTJÁN
— MAGÁN-SZÉFEK —

IZRAELI FIÓKOK:
JERUZSÁLEM (2); HAIFA (3); TEL-AVIV (4);
AKKO; NAZARET; RAMAT GAN; JAFFA.
TÖBB, MINT 1100 FIÓK 42 ORSZÁGBAN.

Retek

Retek ur nem felfedezte Egyenlítő árúját repülővel egy fondorlatos tőle. Viszon megismerkedt gazdasági riült meghő piacot gyára.

A nevet

Retek ur dőruha és tulajdonosa lággháború került az oápoit szaká szemüveget pot viselő 3 ember, ke értelemben nyeret csal teremtette. értelemben lo, mert 6 tan énekel

A SIR

gyáriparos ben és ez idos afrikai gül sikerrel Vagy há ezelőtt, am távoli afrik zött a bar megindult, keztek a S nek és sziv sejt levélp keresések és Nigéria

A levele te egyönt Közölték I a gyáripar ból tudomá rának létez gős mintak hogy ennel lésüket fe rült kezdett Afrikából esolatokna szítette a és várva-v léceket. De Retek ur,

Az egyik lárról, a r dollárról sz só rendel már a má Retek ur a lével elm Bankba, a lesújtó fel hogy ilyen nai bankok szerepel. E ták neki, nal az El- si osztályá tézkedjené tányt azor mercialn ják át és nak ellené

UJ KELET

REJTVÉNYPAI VASZAT SZELVÉNY 500

Név: _____
Cím: _____

Retek ur az Egyenlitőn

Retek úr Bné-Brákból, nem felfedező útra indult az Egyenlitő tájékára, hanem áruját repült megmenteni, melyet egy gánál szélhámos fondorlatozó módon kicsalt tőle. Viszontagságos útjában megismerkedett az afrikai gazdasági helyzettel és sikerült meghódítania az ottani piacot gyártmányai számára.

A nevető „SIR” cég

Retek úr, a SIR nevű fürdőruha és női konfekció gyár tulajdonosa, a második világháború után Miskolcra került az országba. A rövid, áptól szakállu, aranykeretes szemüveget és fekete kalapot viselő 30 év körüli fiatal ember, kezdetben magyar értelemben sirt, amíg a kegyeret családja részére előteremtette. Ma már héber értelemben „Sir”, vagyis dal, mert ő ma már nyugodtan énekelhet, miután fürdő-

A fekete kontinens érdeklődik

A SIR cég ott szerepel a gyáriparosok névjegyzékében és ez indította el a kalandos afrikai útjára, amely végül sikerrel járt.

Vagy három esztendővel ezelőtt, amikor Izrael és a távoli afrikai országok között a barátságos viszony megindult, garmadával érkeztek a SIR céghez, szemnek és szívnek tetszetős külsejű levélpapíron írott megkeresések a távoli Gánából és Nigériából.

A levelek bevezetése szinte egyöntetűen hangzott: Közlötték Retek úrral, hogy a gyáriparosok névjegyzékéből tudomást szereztek gyárának létezéséről. Ezért sürgős mintaküldeményt kértek hogy ennek alapján a rendelésüket feladhassák. Retek úr kezdetben örült a távoli Afrikából induló üzleti kapcsolatoknak. Gondosan elkészítette a mintakollektiókat és várva-várta a megrendeléseket. De hiába. Ezek után Retek úr, az afrikai minta-

Az első családás . . .

Az egyik rendelés 1267 dollárról, a másik pedig 3682 dollárról szólt. Miután az első rendelést elküldték és már a másikat készítették, Retek úr az El-Al fuvarlevélével elment a Discount Bankba, ahol azonban azt a lesújtó felvilágosítást kapta, hogy ilyen nevű bank a gánai bankok jegyzékében nem szerepel. Ezért azt tanácsolták neki, keresse fel azonnal az El-Al szállítványozási osztályát és táviratilag írtékedjenek, hogy a szállítványt azonnal a Gána Commercial Bank nevére írják át és csak miután annak ellenértékét ott befizet-

Irta: Sauber-Mihajlovics Sándor

ruha kreációi az európai divatpírcsón is nagy keresletnek örvendenek.

Retek úr kicsiben, családi alapon kezdte. Az az ötlete támadt, hogy jó lesz hasznosítani feleslege varrási tudományát. A család többi tagjával varrodát létesített, ahol szorgosan készítették a fürdőruhákat, melyeket Retek úr a helyi piacon elhelyezett. Az üzem fejlődött, a család távoli rokonait is bevonták a munkába és látástól-vakulásig, — a túlórázás fogalmát nem ismerve, — addig dolgoztak, amíg megalkult a SIR nevű fürdőruha és női konfekció gyár, amely név nem más, mint Smuel Josua Retek neve kezdőbetűinek összetétele.

küldeményeket kérő cégeknek azt válaszolta, szívesen áll rendelkezésükre, ha előbb 50 dollárt küldenek be a portó és kollektív ellenértékének fedezésére. Az ilyen válaszok után a kapcsolatok megszakadtak.

Retek úr már lemondott az afrikai kapcsolatokról, amikor 1957 telének beállításával rendelést kapott az „Interocéan Traders” cégtől Kumasiból, amely Gána második nagyvárosa. A levélpapírból kiderült, hogy a nevezett cég export-importtal és gyártással foglalkozik. A levélpapírban feltüntették a bankok nevét, amellyel a cég dolgozik, a sürgönycímet és a postafiók számát. Egyszóval: a levélpapír után itélve igen előkelő és bizalmat gerjesztő cég benyomását keltette. Ezt a bizalmat fokozta az a körülmény, hogy a cég az „Bankole Credit Documentary & Confirming House” nevére kérte elküldeni, okmányok ellenében.

ték, bocsássák az árut a bevő rendelkezésére. Retek úr megfogadta a telavivi Discount Bank igazgatójának tanácsát. Megtette a távirati intézkedést az El-Al útján és néhány nap múlva a második rendelést is elrejtette, de már a Gána Commercial Bank nevére írt küldeménytel járó 4949 dollár átutalásáról szóló értesítést. Ehelyett azt az értesítést kapta, hogy miután a lefűtő táviratot az áru megérkezése után néhány órával később kézbesítették, az első küldeményt időközben az Interocéan Traders cégnek

kiadták anélkül, hogy annak értékét kifizették volna.

Ezek után kétséget kizáróan megállapított nyert, hogy Interocéan Traders cég csak levélpapíron létezik. Tulajdonosa összejárt szott a BOAC repülőársaság ottani megbízottjával, aki az El-Al is képviseli és így sikerült csalárd módon az árut megkapnia. Az El-Al természetesen Retek úr ká-

Retek úr, mint mesterdetektív

Gána fővárosába érkezve, Retek úr — elbeszélése szerint — levette hosszú, fekete kabátját, letette kalapját és a földövi hőségben, kapelival a fején indult el kinyomozni az Interocéan Traders nevű cég címét. El-ső útja a főpostahivatalhoz vezetett, ahol megkérte az igazgatót, árulja el neki a 2290 számú postafiók tulajdonosának nevét. Erre azt a választ kapta, hogy ők nem érdeklődnek a postafiók bérlet címé után. Annak sincs sok értelme, hogy lesben állva a postafiók előtt várja meg ki jön azt majd kinyitni, mert nem biztos, hogy az általa keresett egyén

A gánai rendőrség munkában

Végül elkérésében Retek úr elment a rendőrségre, ahol előadta panaszát és kérte az Interocéan Traders cég tulajdonosa hollétének kinyomozását. Az ügyletes rendőrtiszt a panasz meghallgatása után közölte Retek úrral, hogy mindjárt elővezetik az általa keresett személyt. Egy hónappal ezelőtt — ugyanis — letartóztatták az illetőt egy müncheni cég feljelentésére, akitől hasonló módon 20 ezer dollár értékű árut csalt ki.

„I like Israel”

A többhetes lótas-futás ideje alatt Retek úr értékes gazdasági tapasztalatokra tett szert. Elbeszélése szerint Izraelről Gánában a legnagyobb szimpátia hangján nyilatkoznak. Ha valakinek bemutatják, mint izraelit, az illető nem mulasztotta el megjegyezni: „I like Israel” (En szeretem Izraelt). Ők bennünket valóban szeretnek, mert utálják az európaiakat, akik hosszú évekig elnyomták őket. Bennünket európaiasodott ázsiaiakkal tekintenek és szeretnének

Európai monopólium a gánai piacon

A gánai és nigériai kereskedelmi helyzetéről Retek úr elmondta, hogy az ország ipari szükségletének 90 százalékát külföldről szerzik be. — A összehozatal körülből 80 százalékát öt nagy euró-

rát megfizette, de a második küldemény ott feküdt a Gána Commercial Bank raktárában, miután az Interocéan Traders cég többszöri felszólításra sem jelentkezett annak átvételére. Több mint egy esztendeig húzódó levélváltás után Retek úr elhatározta, személyesen lerepül Gánába, ahol egyrészt az ott heverő áruját személyesen eladja, azonkívül arra gondolt, ha oly nagy az érdeklődés árúja iránt különböző szélhámosok részéről, valószínűleg van annak piaca is.

személyesen jelenik meg a postán.

Erre elutazott Kumasiba és végigjárta a kirakatokat és bazárt abban a reményben, hogy majd csak talál valahol modelljéből egy-egy darabot, amely nyomra vezet. A bazár egyik odújában tényleg ott látott egy bluzt, amelyben első pillantásra megismerte saját árúját. Bement az üzletbe és megkérdezte a kereskedőtől, kinél vásárolta az árut. A kereskedő erre azt válaszolta, hogy az Interocéan cégnél, de fogalma sincs, hol van annak üzlete, vagy irodája, azonkívül vagy egy hónap óta nem látta a cég tulajdonosát.

Ehő is vezették a vádlottat aki nem más, mint egy 26 éves arab származású szélhámos. Vastag bűnügyi aktája külsejéről is megállapítható, hogy Retek úr nem az egyetlen, akit az arab szélhámos lépre vitt.

A feljelentést jegyzőkönyvező rendőrtiszt Retek úr tudomására adta, hogy az árut nincs módjukban visszaadni azonban feljelentését a vádlott aktájához csatolják és ezért külön megbüntetik.

hozzánk hasonlóak lenni. A repülőtéren az újságírók úgy fogadták, mintha valami diplomata érkezett volna. Kikérdezték jövelele céljáról és többhasábas cikket szenteltek személyének. Ezt a különös szimpátiát — mondja Retek úr — úgy látjuk szakkállamunk köszönhetem, mert bennem a gánaiak, „valódi” izraelit véiték látni. A Gána Commercial Bank raktárában lévő árut eladta és sikerült újabb komoly üzleti megrendeléseket kapnia különböző cégektől.

pai cég tartja kezében. Európai központjuk útján rendelik meg az árut és ezekhez a cégekhez nehéz bejutni. — A kereskedelem további 15 százaléka indiai és görög kereskedők kezében van. Ezek főleg nagykereskedők, akiknek utazók felkeresik az ország kis városait és falvait, ahol az árut eladják. Ezekkel a kereskedőkkel sikerült kapcsolatot teremtenie és ők a potenciális vevők, akik gyártmányainkat átvehetik, miután európai képviselőjük nincs.

A baj azonban ott van, hogy ezek a cégek egyrészt nem rendelkeznek a közvetlen importhoz szükséges tőkével, azonkívül nincs meg a szükséges személyzetük, hogy az importtal kapcsolatos formalitásokat lebonyolítsák. Ezért volna szükséges a helyszínen konszignációs raktárakat létesíteni, ahol a nagykereskedők az árut megkaphassák. Erről tárgyalásokat folytattam — mondja Retek úr — Ben Chájim ottani kereskedelmi attasékkal, valamint a Dizingoff cég ottani reprezentatívával és mindketten helyeselték állásfoglalásomat.

— A kereskedők hátralevő öt százalékát arab eredetű, akiknek a tisztességes kereskedelemről fogalmuk sincs. Minden büntényre képesek, hogy árut fondorlatokkal kicsaljanak. Nagy részük mintakollektiókból bonyolítja le a forgalmat. De vannak olyanok is, akik bank akkreditívák hamisításával sem riadnak vissza. Ezért igen óvatosan kell őket kezelni.

Apróságok a nagyvilágból

„Fantasztikus fickó”

Amerikában a honatyák sem vetik meg a dollárt. Szenátorok és kongresszusi képviselők gyakran keverednek gyanús üzletekbe, megvesztegetéseket fogadnak el, hatalmas monopóliumok, gangszter szövetségek, illegális játékkaszinók és hasonlók érdekeit védik. Az egyetlen mumus a sajtó, amely könyörtelenül csap le rájuk, valahányszor alkalmuk adódik.

Erthető, hogy a politikusok szívesebben játszóknak a legalitás örve alatt. Megemlékeztünk már róla, hogy egyik legnépszerűbb bevételi forrásuk a „reprezentációs kiadások” ürügye alatt húzódik meg, amely egy kongresszusi képviselő és ügyes manipuláció esetében csaknem annyit tesz ki, mint 22.500 dolláros évi jövedelme. És miután a Ház Adminisztrációs Bizottsága minden kongresszusi képviselő részére engedélyezi egy „adminisztrációs asszisztens”

alkalmazását (évi 14.162 dollárért az állam költségére) — mi sem természetesebb, hogy a honatyák egy része saját családtagjait teszi be e jól jövedelmező és nagyon kényelmes állásokba. Az arcátlaniaság rekordját Randall S. Harmon Muncie-városbeli (Indiana állam) 56 éves kongresszusi képviselő vitte el, aki földszintes házának verandáját rendezte be irodának, s ennek használatáért havi 100 dollárt vesz fel az államkincstártól. A leleplezés nagy megrökönyödést váltott ki Amerikaszerte, miután „Muncie üzleti negyedében havi 30-60 dollárért kétszobás wadalyiségek bérelhetők.”

Washingtoni irodájában a pertli nyakkendőt viselő Harmon feltette a lábát az íróasztalra és főnyes kezlegyintéssel intézte el az egész ügyet: „En egy fantasztikus fickó vagyok” — mondotta a muthéan egy meghökentettségű újságíróknak. „Lehet, hogy én leszek a maga legközelebbi előzője.”

Rabló rendőrök

Ami szabad Jupiternek, miért ne volna szabad az ökörnek is? — gondolják a new-yorki rendőrök, pedig a 24 ezer főnyi new-yorki rendőrgárda arról nevezetes, hogy a „legfinomabb” az egész amerikai kontinensen.

És a nyolc milliós metropolis népe, nap mint nap ilyen fejémekeket talál a reggeli lapokban:

★ 26 éves rendőr megérszakolt és meggyilkolt egy 60 éves nőt.

★ Rablással gyansították az éjszakai rendőrszolgát.

★ Zsarolás vádjára miatt felfüggesztettek két zsarut.

Az elmúlt 17 nap alatt New York City-ben 12 rendőrt tartóztattak le — más rendőrök. Egy brooklyni nagy-zsúri az erkölcsrendészet 44 aktív, vagy volt rendőreit rendelte be kihallgatásra, akiket azzal gyanúsítanak, hogy összejátszották a bookmakerekkel. Egy 52 éves nyugalmazott rendőrt, aki ittas állapotban kisebb közlekedési balesetet okozott, letartóztat-

tak és közel 20 ezer dollár készpénzt találtak nála.

Stephen P. Kennedy, New York rendőrfőkapitánya aggodalommal szemléli e tüneteket, de azt állítja, hogy legénysége még mindig a legfinomabb egész Amerikában. Nagy baj persze, hogy gyenge a fizetés (egy rendőr évi 4.500 dollár fizetéssel tartol és három év után maximum 5.881 dollárra viheti fel) s ilye körülmények között, — morfondíroz Kennedy — nem az a csoda, hogy egyes rendőrök rossz útra térnek, hanem az, hogy oyan sokan maradnak tisztességesek.

S miközben a lapok első oldala tele volt a „rendőrbotrányok”-kal, a belső oldalakon beszámoltak ügyekről is: Hóst érmet nyert a rendőr, aki egymásután négy kisgyermeket mentett ki az égő házból. „Dehát, — mondja Kennedy, — ezért nem jár nekünk nagy publikitás. Ezért kapunk fizetést és nem azért, hogy összepaktáljunk a bookmakerekkel.”

Tizenegyéves szabadság

A fasiszta érzelmű hallgatóság óriási tapsal, a 42 éves Vittorio Mussolini, az egykori duce legidősebb fia pedig széles mosollyal fogadta a firenzei katonai bíróság ítéletét. Vittorio, az ex-repülőszázados, akit 8 évvel ezelőtt szegényszemre menesztettek a hadsereg kötelékéből és 27 havi börtön-

nel súlytották, most visszagyert rangját. A repülőszert annakidején azért kelték el, mert édesapja bukása napján, tizenöt napos szabadságot panamázott ki magának Németországban, ahonnan Argentínába szökött és az elmúlt 11 évben mint biztosítási ügynök keresete meg kényerét.

Asszonyok a parlamentben

Dame Irene Ward, az angol konzervatív párt képviselője megfeledezett magáról. Elfejtette, hogy az Alsóházban van, ahol a képviselők minden alkalommal „Tiszteletreméltó Tag”-nak szólítják egymást; és megfeledezett róla, hogy Warrington Tiszteletreméltó Tagja nem más, mint jó barátja, dr. Edith Summerskill, munkáspárti képviselő. „Oh Edith,” kiáltott közbe az egészségügyi költségvetés vitája alatt, „hogy te

milyen nagy számár vagy!” „Goromba sértés!” — vágott vissza dr. Summerskill. — „meglep, hogy Dame Irene ilyen macskabermésztű.” Maurice Edelman munkáspárti képviselő erre a házelőkhöz fordult: „Szeregetnem tudni, helyenvaló-e Warrington Tiszteletreméltó Tagját számárnak aposztrofálni?” „Egyetlen szót sem hallottam”, — válaszolt a képviselő a legártatlanabb hangon. (Összeállította: sz. i.)

— Főleg férfi és női ingek iránt van komoly érdeklődés. De egyéb konfekció-árut is nagy tételekben lehet elhelyezni. Drága divatcikkekről nem lehet szó, miután ezek árát elérni lehetetlen.

— A gánaiak Izrael módjára törekszenek az ország iparosítására. En is ajánla-

Sem minjen, sem sakter . . .

— Miért, ha összesen két évről van szó — kérdeztük. — Egyrészt, mert nem akarom négy gyermekemet Gánában felnevelni. Másrészt, ha oda megyek, el kellene vinnem egy saktert és még kilenc zsidót, hogy minjént alakítsunk. Azonkívül pedig Izraelt semmi pénzért

tot kaptam, hogy ott üzemet nyissak. A legmesszebbmenő kormánytámogatást is megígérték. A helyzet ismerete után megállapítottam, hogy két esztendő elég ahhoz, hogy az ember komoly üzszegzet keressen. De én ezeket a kecsegtető ajánlatokat elutasítottam.

sem vagyok hajlandó ott hagyni. — Egyrészt, mert nem akarom négy gyermekemet Gánában felnevelni. Másrészt, ha oda megyek, el kellene vinnem egy saktert és még kilenc zsidót, hogy minjént alakítsunk. Azonkívül pedig Izraelt semmi pénzért

Uj olé! Tanuljon héberül!

A FÜSZERESNÉL
Jó reggelt!
Gyufát kérek és cigarettát.
„Kneseth” 6 cigarettát.
„Kneseth” 6 a legjobb.
Köszönöm!
Viszontlátásra.

במכלת
בקר טובו
אני רוצה לקנות
גפרורים וסיגריות
סיגריות „קנסת” 6
קנסת 6 הכי טובה
תודה
להתראות

(15)

Oliver rövid, türelmetlen, elutasító kézzelmozdulatot tett. — Kérlek... Lucy.

Szó nélkül farkasszemet néztek egymással szemben, mikor Bunner belépett a szobába. Végül is Oliver vette észre a fiatalembert. — Oh... itt van? — hátrafordult a feleségéhez. — Lucy — szót várakozóan.

Ánélkül, hogy Jeffre nézett volna, az asszony gyors léptekkel elhagyta a szobát. Oliver várta egy pillanatra, aztán összeszedte magát és udvariasan intett Jeff felé. — Foglaljon helyet — szót. Jeff habozott egy kissé, aztán leült egy székre, Oliver pedig fel- és alá járkálva előtte beszélni kezdett. — Először is — kezdte, — köszönöm a hetenkénti jelentéseit, Tony előrehaladásával kapcsolatban.

— Gondoltam, hogy bár ön nem jöhet fel ide minden héten, mégis tudni szeretném, mivel foglalkozik egész nap. — Nagyon élveztem a leveleit — mondta Oliver — rendkívül okos levelek. Nyilvánvaló, hogy pontosan tudja, mi megy végbe Tonyban és úgy érzem, csakugyan szereti is őt.

— Tony valóban szeretetreméltó, kedves kisfiú — válaszolt Jeff.

— Szeretném, hogy — ismételte Oliver bizonytalanul, mintha ez valami újfajta tulajdonsága volna Tonynak. — Igen... igen. A levelek egyébként kedvező képet adtak saját magáról is.

— Rólam? — nevetett Jeff. — Remélem, nem tettem magam lehetetlenné?

— Eppen ellenkezőleg. A kép egy rendkívül intelligens, jómodoru fiatalemberé. És arra gondoltam, hogy ha végzett az egyetemi tanulmányaival s nem ragaszkodik túlságosan a diplomáciai pályához, az üzemen esetleg találhatunk részére valami megfelelő elfoglaltságot.

— Nagyon kelemes ezt hallani uram — mondta zavartan a fiatalember. — Gondolkozni fogok az ajánlatán.

— Mielőtt elfelejtém — szót Oliver, mintha udvari-lanságnak tekintene, hogy túlságosan hamar a tárgyáról, s most valami közbeeső beszédtemán törné a fejét, — az a lány, akiről aznap beszélt nekem, amikor először találkoztunk... még a szavaira is pontosan emlékszem... azt kérdeztem, hogy udvarol-e valakinek és maga azt felelte: — úgy... körülbelül... Ez a lány még Bostonban van az egyetemen?

— Egyetemen? — kérdezte Jeff csodálkozva.

— Igen.

Jeff kényelmetlenül felnevetett. — Nem — felelte. Nem ismerem semmiféle egyetemi hallgatót Bostonban... semmiféle lányt. Az, akiről annakidején beszéltem, még csak az első félévét hallgatja Vassarban és tulajdonképpen inkább csak díszkedni akartam vele. Összesen talán ötször-hatszor találkoztunk. Miért kéri?

— Lehet, hogy valakivel összeházasztam — mondta Oliver könnyedén. — Lehet, hogy Tony említett valamit egyik levelében. Az ő kézírása egyébként is sok találgatásra ad alkalmat. — Megrántotta a vállát. — Nem fontos. Tehát nincs semmiféle boszonti egyetemistáról?

— Egyetlen egy sem — mondta Jeff.

Oliver várta egy percig. — És mi a helyzet idősebb hölgyekkel? A férjes asszonyokkal?

Jeff lesütötte a szemét. — Nem hiszem, hogy erre a kérdésre csakugyan választ vár Mr. Crown.

— Nem... talán nem. — Oliver elővette a csekkfüzetét és a töltőtollát. — A feleségem pontosan kifizette a heti járandóságait?

— Igen.

— Fizetett már erre a hétre? — kérdezte Oliver kezében a nyitott csekkfüzettel.

— Nem — mondta Jeff. — Egy pillanatra várjon uram...

— Ma péntek — folytatta nyugodtan Oliver, a megá-lapodásunk heti harminc dollártól szót, igaz? Az annyi, mint harminc dollár öt hetedrésze, vagyis... Lássuk csak, mondjuk kereken huszonegy dollár. Nincs kifogása, ha csekket fizetek ugyebár? Nincs nálam elegendő készpénz. Jeff felállt. — Nem kell pénz — mondta.

Oliver felhuzta a szemöldökét. — Miért nem? A feleségemtől minden héten elfogadta igaz?

— Igen... de.

— Miért legyen másképpen ezen a héten? — Oliver hangja barátságos és nyugodt volt. — A különbség csak annyi, hogy ez a hét két nappal rövidebb.

— Nem kell pénz — ismételte Jeff.

— Oliver úgy tett, mintha nem értene semmit. — A jelenlegi helyzetben bizonyára maga is helyesebbnek tartja, ha nem marad tovább, igaz?

— Igen — felelt Jeff olyan halkán, hogy alig lehetett megérteni.

— Eppen azért — folytatta Oliver atyai hangon és átnyújtotta a csekket — fogja csak, megszigorította. Emlékszem, hogy mikor én husz éves voltam, mindég nagyon jól tudtam használni husz dollárt. Ma sem lehet másként a fiatalemberekkel.

Jeff szerencsétlenül arckifejezéssel nézett a kezében tartott csekkre, s megindult az ajtó felé, aztán hirtelen visszafordult. Azt hiszem, illelnek most azt mondanom, hogy nagyon sajnálom, vagy hogy szégyenlem magam, vagy valami hasonlót. Gondolom, az ön számára volna ebben valami megnyugtató.

— De nem mondom! — folytatta Jeff dacosan. — Ez volt a legszebb az életemben.

— Oliver bólintott. — Így van ez — ha az ember husz éves.

— Ön semmit sem tud — mondta Jeff — ön nem ismeri őt.

— Lehetséges.

— Ó tiszta — folytatta a fiatalember. — Finom. Nem szabad őt hibáztatni. Én vagyok az oka, miattam történt minden.

— Nem akarom a dicsőséget elvitatni magától — mondta Oliver barátságos hangon — de meg kell vallanom, hogy amikor egy harmincöt éves asszony meghallgat egy husz éves fiút, akkor a fiú egyedüli érdeme legfőképpen csak az lehet, hogy — jelen van.

— Maga... — mondta Jeff keserűen szembeszállva az idősebb férfivel — olyan biztos magában, de én mindent tudok. Ő elmondta nekem. Csak ahhoz ért, hogy kell pa-

— rancsolni... másoknak, hogy mit csinálnak, mit gondoljanak... A munkásainak, akik magáért dolgoznak, a gyermekének, a feleségének... Mindennek úgy kell történnie, ahogy maga akarja. És még most sem engedi meg magának, hogy felháborodjék. Megérkezik és rájön, hogy szerelmes vagyok a feleségébe és mit tesz...? Kiállít egy csekket! — Drámai mozzdulattal összegyűrte a papírt és ledobta a földre.

— Oliver türelmes — derűs magatartása változatlan maradt. — Ez is egyike az érveknek, amelyeket olyan gyakran hallok — jegyezte meg — a jómódu családok gyermekeinek alkalmaztatása ellen, hogy nincs bennük megfelelő tisztelő a pénz iránt.

— Remélem, hogy Lucy elhagyja magát — mondta Jeff — és ha megteszi, én elveszem feleségül.

— Bunner — Oliver elnyomott egy mosolyt — ide hallgasson, ha szabad magam így kifejezni, maga úgy viselkedik, mint egy bolond. Beleolvalja magát az érzégségre. Micsoda szavakat használ, szerelem, házasság, fiomság, tisztaság... Most már értem, miért bűmöl meg magát annyira: mert józonszerű ember, aki jó véleményekkel akar lenni sajátmagáról. Szenvedélyesnek és kivételesnek akarja tudni magát. Ez éppen elég természetes kívánság és nem is hibáztatható miatta, de meg kell mondanom, hogy mindez ellenkezik a tényekkel.

— Mit tud maga a tényekről...? — kérdezte Jeff keserűen.

— Ezt: amit maga átélt, az nem szerelem, hanem csak képzelődés. Elképzelt egy asszonyt, aki a valóságban nem létezik és egy érzelmet, ami szintén nem létezik.

— Ne is próbálja ezt elhitetni velem — vágott közbe Jeff.

— Kérem, hagyja befejeztem — Oliver tiltakozó kézzelmozdulatot tett. — Egy teljesen hétköznapi eseményt feldiszipelt rózsával és holdfényvel, összeházasztam egy évszakot egy emberöltőnyi örökkévalósággal. Egy bolond, meggondolatlan asszony könnyelműségét szenvedélyvel és végül maga lesz az, aki mindennek következtében a legtöbbet szenvedje majd.

— Ha ez a véleménye — szót a fiú és csaknem dadogott a méregtől és felháborodástól — nincs joga beszélni róla. Maga nem tiszteli őt, nem csodálja és nem szereti... —

— Oliver sőt hájtott. — Ha idősebb lesz, rájön majd, hogy a szerelemnek gyakran semmi köze a tisztelethez és csodálathoz. Egyébként pedig nem azért tettem meg ezt a hosszú utat, hogy rólam beszéljünk. Jeff, hadd kérjem magától valami nagyot: Igyekezze úgy venni a dolgokat, mint amilyenek a valóságban. Például a nyarat Jeff. A szállodát, mely nem sokban különbözik a többi szállodától. Ezeket a deszkapalotákat, vékony falakkal, rózsaszín-falakkal, a képszelevezőlap-szerű tavakat, a lusta, gondtalan, unatkozó, henylő asszonyokat, akiket a nyár forró hónapjai elválasztanak férjeiktől. Asszonyok, akik reggeltől estig künn hevernek a napon unatkozva, tétlenül, tul sok vizsokit isznak, változatosságot keresnek és meg is találják az utazó úgynökökben, pincérekben, sporttuktatókban, a tánczenekar trombitásában, vakációzó egyetemi hallgatókban. És mindenütt találni mindenre kapható, olcsó hímeket, akiket erre a szerepre egyedül az tesz alkalmassá, hogy éppen — jelen vannak. És ezenkívül az a tény, hogy amint jön a hűvösebb idő szépen eltűnhetnek. S ha már itt tartunk — folytatta Oliver társalgási modorban — beszélt maga a feleségemmel házasságról?

— Igen, beszéltem.

— És mit válaszolt?

— Nevetett — ismerte be Jeff.

— Hát persze. — Oliver barátságosan megértően bólintott. — Pontosan ilyet éltém át magam is husz éves koromban, azzal a különbséggel, hogy az eset hajón történt útban Franciaország felé, ami sokkal regényesebb volt, mint a magáé... — Széttérjesztett karjával jelezte a villát, az erdőt, a környéket. — Egy hajó fedélzetén és Franciaországban közvetlenül a háború után. A hölgy elég böcs volt ahhoz, hogy a gyerekeit otthagyja, talán, mert valamivel több gyakorlata volt az ilyen dolgokban, mint a feleségemnek. Heves szerelem dult közöttünk. Kéthetes olaszországi kiránduláson vettünk részt a tavakhoz... a jó öreg Chaplain nevű hajón. Amerikába való visszatérésünk alkalmával olyan szónoklatokat tartottam neki a fedélzeten, mint amilyeneket, ha nem tévedek, maga is tartott holdfényes tóparti éjszakákon. De mi szerencsésbeek voltunk. A férj nem tudott meg soha semmit. Meg se jelent a színen előbb, csak, amikor a hajó kikötött. Két óra hosszat tartott, míg a vámvizsgálaton keresztülvergődünk és abban a pillanatban, amikor a vámhivatal rácsos kapuja becsukódott mágöttünk, a hölgy már a nevetemre sem emlékezett.

— Miért akarja mindenáron utálatossá tenni ezt a dolgot? — kérdezte Jeff. — Mennyivel lesz az jobb az ön számára?

— Nem utálatos — mondta Oliver — csak hétköznapi. Rendkívül kelemes volt az európai nyár, életem egyik legkellemesebb emléke, — de teljesen hétköznapi emlék. Jeff, ne legyen olyan szerencsétlen, mert husz éves koromban olyan élményben volt része, amiben maga előtt már más fiatalembereknek is részük volt. — Lehajolt és fel-emelte az összegyűrt csekket a földről. — Igazán nem akarja? — kérdezte az a fiú felé nyújtotta.

— Jeff megrázta a fejét. — Nem.

— Oliver vállatvont. — Ahogy gondolja. Ha idősebb lesz, azt is megtanulja majd, hogy a pénzzel gondosabban bánjék. Kisimitotta a csekket és szórakozott mozzdulattal a kandallóba dobta. — Egyébként ez a gramofon, ugye, a magáé?

— Igen.

— Azt hiszem, helyes, ha magával viszi. — Körülnézett.

— Van itt ezenkívül még valami holmija?

— Nincs más, csak ez.

— Oliver odalépett a gramofonhoz, kihúzta a kapcsolót, a zsinórt gondosan körülcavarta a készüléken és a konnektort befűzte a zsinórba. — Azt hiszem jobb, ha ezen-tul nem jön ide többé, nem gondolja?

— Nem teszek semmiféle ígéretet.

— Oliver vállatvont. — Nekem mindegy. Igazán csak a maga lelkiyugalma érdekében... — Ujjával gyengéden dobolni kezdett a gramofonon. — Tessék. — Barátságosan mosolyogva megállt és várakozott. Jeff összeszorított állkapocssal, komoly arckifejezéssel odalépett hozzá, a

gramofont a hóna alá fogta és kifelé indult. Ebben a pillanatban kinyílt az ajtó és Lucy lépett be rajta.

Amikor Lucy Olivér kívánságára elhagyta a szobát, vakon botorkált le a kerten át a tópartra. A parton megállt és a vízbe bámult. A felhők felszakadtak és halvány, nedves holdfény csillogott a fák koronáján, az ágakon a szálloda csónakházának cölöpjein és egy kis vitorláscsónak árbócán, mely a dokkhoz kötve himbálózott a habokon.

A vízparton hívós volt és Lucy megorzongott. Nem hozott magával szettvert és most már nem mehetett érte vissza a házba. Arra gondol, vajon miről beszélgethet a két férfi a nappali szobában? Megpróbálta elképzelni a társalgást, de nem tudta. Régi időkben, másutt, ilyen helyzetben a férfiak megölték egymást. És nemcsak a régebbi időkben. Lucy visszaemlékezett arra az esetre, amit körülbelül négy héttel ezelőtt olvasott az újságban. Egy tengerész vértanulul hazaérkezett, feleségét egy más férfi karjaiban találta és mindkettőjüket agyonlőtte. Aztán saját magát is. Két-három napon keresztül ez az esemény töltötte ki az újságok címlapjait.

A nappali szobában nem fogtak agyonlőni senkit. Lehet, hogy ez a baj mindhármukkal... Lehet, hogy ilyen tettet elkövetni csak akkor érdemes, csak akkor értékes és valódi, ha az emberek hajlandók agyonlőni egymást miatta.

Lucy megfordult és nézte a házat. Pontosan olyan volt, mint máskor, mint egész nyáron és az előző nyáron... A nappali szoba ablakain át barátságos fény áradt, békésen csillogó, amely kiragyogott a kert nedves gyeperre. Néhány ablakkal odébb, Tony szobájában is világosság fénylett... Vajon mit csinálhat most Tony? Olvas talán? Rajzol...? Lovakat, hajókat és sportoló atléta-figurákat? Vagy szökre készülődik, csomagol? Hallgatódik?

Ujra megorzongott. Hirtelen rájött, hogy mindennél rosszabb számára Tonyval szembenézni, akár hallgatódik, akár nem. — Elfordult a háztól és újra a vizet nézte. Milyen egyszerű lenne minden, ha elindulna és menne... menne előre bele a sötétségbe, ahol nincs semmi... De nagyon jól tudta, hogy nem fog elindulni.

Hallgatta a hullámok halk csobbanását, amint nekiverődtek a csónakház cölöpjeinek. Az apró, egyhangú, ismerős hangokat, azt, amit az előző nyáron és az összes többi, régi nyarakon át hallgatott. Visszakívánta magát a tavalyi nyárba, vagy bármilyen elmúlt időbe, csak ne lenne ma este... Ha megégszer előlőrl kezdhetne mindent okosabban és jobban csinálna, nem azzal az örült pánikos réteggel, gépiesen, álomszerű hazugsággal. Bárca a jövő nyár lenne már... Tul a büntetésén, megbocsátva, elfelejtve...

Ha legalább csak egy félóra vissza lehetne menni ahhoz a pillanathoz, amikor hazajött a szállodából és a szoba közepén meglátta Olivért. Rögtön tudta, hogy baj van és félt tőle, de ugyanakkor érezte az örömet a meglepetés melegtől is, ami mindig eltöltötte, valahányszor hosszabb idő után viszontlátta. A családi kapcsolat boldog érzése volt ez, az egyvírtartozásé, a mindent betöltő, kényelmes, felelősség alól felszabadító érzés, ami az egyedülálló szorongásait elűzi. Vajon módjában lesz-e mindezt elmagyarázni Olivérnek? És azt, hogy ez az érzés él és létezik abban a pillanatban is, amikor egy másik férfi karjaiban fekszik, s amikor éppen emiatt hazudnia kell a amikor sértődött a tisztességes asszony szerepét játsza.

Mikor Olivér kiküldte a szobából Jeffet és Lucyre ráolvasta bűnét, fel kellett volna állnia és azt mondani: — Kérlek Olivér, szeretnék egyedül maradni egy negyedóra-ra, el akarom rendezni a gondolataimat mindent, pontosan, mert az ügy túlságosan fontos ahhoz, hogy elhamarkodjunk. Akkor bemehtett volna a saját szobájába egyedül, hogy nyugodtan gondolkodjék és ha mindent át-gondolt, visszajöhetett volna bocsánatot kérni Olivértől.

De sajnos, nem ezt csinálta. Ösztönösen úgy viselkedett, mint egy bűnös gyermek és észtelen zavarában asszonyi cselekedetekkel kísérletezett, mert csak a pillanatnyi védekezésre gondolt és nem törődött a következményekkel. — Ösztönösen... — gondolta, — de az ösztöneim sajnos nem megbízhatók.

Elhatározta, hogy visszamegy a házba és mindent jóvátesz. Nyugodtan és megfontoltan fog beszélni. — Kérlek Olivér, felejtse el mindent, amit ma este mondtam. A dolgot így történt...

Megígéri, hogy nem találkozik többé Jeffel. És az ígéretét be is tartja. Nem lesz nehéz, mert abban a pillanatban, amikor meglátta a két férfit egymás mellett a szobában, Jeff elült, semmivé foszlott, egyszerűen nem létezett többé más, csak egy rokonszenves, kedves fiatalember, akiről a férje néhány hétre a fia mellé alkalmazott, hogy foglalkozzék vele, úszni tanítsa és elfeledtesse vele a betegségével járó bajait...

— Ha Olivér nem lett volna olyan konok — gondolta Lucy a harag hirtelen fellobbanásával — ha hazavitte volna őket, mikor júliusban annyira kérte, nem történt volna semmi. Ha nem telefonál azon a bizonyos estén a garázs-számla miatt, ha nem lett volna olyan féltékeny a garázs-akkor este... A felelőségek egy része mindenesetre őt terheli. Egyszer végre tudomásul kell vennie, hogy ő is felelős a következményekért, mert mindenre rákényszeríti az akaratát. Vegye végre észre, hogy Lucy is emberi teremtmény, nem élettelen anyag, amit teszész szerint formálhat, hogy az érzései jelzőtáblák, tiltakozások, vészjelzések, amelyeket tekintetbe kell venni.

— Talán még jó is, hogy így történt — gondolta reménykedve — talán ez az élmény... ez a baleset helyrebillenti a házasságukat. Talán máttól kezdve a jogok, kívánságok és döntések aránya egyenlőbbé válik.

Látta, hogy a nappali szoba függönye mögött árnyak mozognak. — Vajon miről beszél a két férfi odabenn? Melyik vádolja és melyik védelmezi, miféle elhatározásra jutottak személylét illetően? Milyen leplezések, miféle vélemény nyilvánítások hangzottak, miféle tervek határoztak a jövőről? Hirtelen elviselhetetlenné vált számára a gondolat, hogy odabenn azok ketten ő felette törvényt üljenek, közszemlére tegyék, sorsáról határozzanak. Mind-egy mi történik — gondolta — a lényeg, hogy az én jelenlétemben történjék.

Keresztül sietett a nedves fűvön és belépett a házba. Amikor kinyitotta a nappali szoba ajtaját, Jeff indulásra készen állt a szoba közepén, hóna alatt a gramofonnal. Kicsinek, legyőzöttnek és jelentéktelennek látszott, s Lucy azonnal tudta, hogy Olivér mindent elért vele szemben, amit akart.

(Folytatása pénteken)

Csekkfüzet

Kiadó

Egy Detroit-i b...
naszát tolmácsoló...
„Elképzelheted,
ilyen nehezen vá...
napot... Fialat...
együtt dolgoztunk...
országai mozgalom...
sors engem az O...
ra vetett, de ott...
zában, mielőtt le...
tott áldoztam a c...
ért és minden...
volt, hogy álmai...
váltom és ellátó...
elbe. Egy hete...
az Ősi Földön...
neked kihangsúly...
milyen boldogság...
látni az új élete...
ködni a táj leírha...
ségében, az újja...
ber nyelv esen...
hallgatni- és ér...
valóban ithon...
Boldogsággal tel...
kem és ma — eg...
tellenek tűző d...
keserű szóját...
hogy félek, hogy...
felemelő érzések...
homályosodik és...
ennek az egyne...
marad meg.

Haifai sétám

az „Eged” autóbu...
büfféjébe tértem...
szolgált az asztal...
szekrényből — a...
lébb „disznóság...
toltak felém: So...
karaj, szalonna...
hús. Kóser enni...
talában nem ka...
rátom, ha Ti tud...
ez milyen izébe...
propaganda Izrá...
akkor mindent e...
ennek megszünte...

Szabad hazába...

celekedhetik az...

egy közösségi sz...

lami szervvel...

egyenrangú koop...

állhat törvényen...

gyanultán turista...

heti, hogy egy ál...

mében, nyilván...

nem árusítanak...

delt. Nem azért...

rálbe, hogy a v...

mibb szabályait...

át. Szent törvé...

elemibb feltétele...

valósítva szeretn...

Láng Gy

A Hitac

Oléj Hun

közlemény

NATANI

A HOH natanjai...

bank rendezésén 19...

vasárnap este 8 órak...

lucc (Rehov MacI...

termében tartja egé...

6 óráig művészi...

R Ó Z S A M

Bevezető mond: G

A rendkívüli érde...

tekintettel meghívó...

a következő helyek...

nyelni: Feldmár fvs...

kovits csemegetézet,

Jagil mozi büféjébe

★ PARDÉSZ O

MEGHÍVÓ. — A

ehányt csoportja f.

28-án, szombaton e...

kezdettel, a régi „I

termében (S'chunát

sarkán), az új oléj

jelmez

★ PURIM-BÁL

Helyfoglalás a veze

ajánlatos. — Elsőre

vidám tréfák, jelme

bota, büffé.

★ AKKÓ

MEGHÍVÓ. — E

fuk Akkó és vidék

lakosságát a f. hó

baton este 8 órakor

chánia helyiségben

utca 21. sz. a. me

★ PURIMI JELM

Fellép

★ G Á I P U

tj purimi műsorra

moikkal. — Jelmez-é

amerikai posta. —

A zenét elsőrangú

gáltatja. Sikunkolba

biztosítva. — A tis

tj oléj megsegítésé

Jelmez nem kötelez

elővetéiben kaphatók

kioszkban. Mann H

lonban és Ackerm

bütörizetében.

★ CHEDEI

MEGHÍVÓ. — A

helyicoportja f. év

szombaton este 8

a Hiszadru nagyt

soros és zenés

★ PURIMI NE

rendez, melyre ezü

tel hívja meg a Ch

nyéki magyar jisu

bor keretében fellép

★ RÓNAI AN

a kiváló mt

A zenét a népzerti

kar szolgáltatja. - B

